

Voorjaarsbrief

7 juni 2022

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	4
2. Knelpunten	5
3. Financiën	13
3.1 Financiële beschouwing	13
3.2 Algemene uitkering.....	14
3.3 Gevolgen coronacrisis/Herstelagenda	14
4. Actualisatie	16
5. Bijlagen	22
Bijlage 1A - Overzicht mutaties.....	23
Bijlage 1B - Overzicht programmaplannen	25
Bijlage 1C - Overzicht actuele begroting 2022	27
Bijlage 1D - Bijstelling kredieten	29
Bijlage 2A - Overzicht reserves	31
Bijlage 2B - Overzicht voorzieningen	33
Bijlage 3 - Sociaal domein	34

1. Voorwoord

Voor de zomer komt het college gewoonlijk met de perspectiefnota naar uw raad. In die nota wordt de inhoudelijke en financiële koers voor de komende vier jaar uiteengezet. Bij de start van een nieuwe bestuursperiode wordt die perspectiefnota vervangen door een meerjarenbeleidsvisie, waarin het nieuwe college de financiële onderbouwing levert voor het bestuursakkoord. Met de - voor Edese begrippen - lange periode van informatie en formatie was daar nu onvoldoende tijd voor. Daarom ontvangt u nu een Voorjaarsbrief 2023-2026. Deze geeft beknopt inzicht in de financiën van de gemeente Ede en lost enkele noodzakelijke knelpunten op. Het gaat om beleid of activiteiten die al zijn gestart en waar de doorgang nog dit jaar in gevaar dreigt te komen door een tekort aan budget. Door budget vrij te maken zorgen we voor continuïteit en overbrugging naar de nieuwe bestuursperiode.

Programmabegroting

Ondertussen zijn de voorbereidingen voor de programmabegroting gestart. De programmabegroting zal naast reguliere onderdelen ook nadrukkelijk de financiële vertaling van het nieuwe bestuursakkoord 'Samen werken aan de toekomst' zijn.

Leon Meijer
Wethouder Financiën

2. Knelpunten

Knelpunten		Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	Progr.	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Een goede basis voor onze inwoners:</i>						
Subsidie Gymlokaal Ederveen	1	35	35	35	35	35
Zwembad	1	200	-	-	-	-
Aanvullend krediet CSG Streek	1	-	-	-	35	35
Huisvesting Ana Upu	2	41	26	26	26	26
Uitwerking visie BWD-huizen	2	50	238	238	238	238
Regio Food Valley	4	180	-	-	-	-
Brandweerkazerne Otterlo	6	50	-	-	-	-
Dorpsstraat Lunteren	7	63	-	-	-	-
Zeeheldenbuurt - Bloemenbuurt	7	-	5	24	50	155
Kolkakkerbuurt	7	-	10	33	33	32
<i>Basis op orde - intern:</i>						
Beheerplannen openbare ruimte	7	150	290	-	-	-
Achterstallig onderhoud openbare ruimte	7	1.250	-	-	-	-
Confrontatiesoftware LV WOZ	8	95	40	40	40	40
Energiekosten	8	150	150	-	-	-
Beveiligingssoftware	8	125	85	85	85	85
Microsoft licenties	8	45	45	45	45	45
Microsoft licenties - dekking prijscompensatie	8	-45	-45	-45	-45	-45
Logmanagement	8	20	5	5	5	5
Logmanagement - dekking trap-op-trap-af bedrv.	8	-20	-5	-5	-5	-5
Verduurzaming vastgoed - Friso warmtenet	8	15	60	-	-	-
Verduurz. vastgoed - Friso warmtenet - dekking VG	8	-15	-60	-	-	-
Verduurzaming vastgoed - Stationsweg 109 label C	8	-	26	26	26	26
Prijscompensatie	8	3.075	100	100	100	100
Realisatiekracht en organisatie	8	1.500	pm	pm	pm	pm
<i>Het realiseren van ambities:</i>						
Food	4	100	-	-	-	-
Landelijk gebied	5	470	-	-	-	-
Beheerplannen natuurgebieden	7	108	-	-	-	-
Verduurzaming vastgoed - Gymzaal Platanenweg	8	-	9	9	9	9
Totaal		7.642	1.014	616	677	781

Programma 1

Subsidie gymlokaal Ederveen

In 2021 is het nieuwe scholencomplex met gymzaal in Ederveen opgeleverd, financieel afgewikkeld en de kostprijsdekkende huur voor het gymlokaal vastgesteld. Deze kostprijsdekkende huur wordt doorbelast aan de exploitant Sportservice Ede die daarvoor subsidie ontvangt. De kostprijsdekkende huur is, mede door de gestegen bouwkosten, hoger dan de subsidie die in eerste instantie beschikbaar is gesteld. Wij stellen u voor om de subsidie met € 35.000 te verhogen.

Zwembad

Op 26 oktober 2021 heeft het college kennisgenomen van het Scenario- en haalbaarheidsonderzoek uitbreiding overdekt zwembad en opdracht gegeven om binnen de financiële kaders verdiepend onderzoek te doen naar

inpassing op twee locaties (namelijk bij het bestaande zwembad de Peppel of bij de van der Knaaphal) en om medio 2022 te komen met een investeringsvoorstel. Het logische moment voor de besluitvorming over de investering voor een nieuwe overdekte zwemlocatie is om deze te betrekken bij de uitwerking van nieuw beleid in de Programmabegroting 2023-2026. Verdiepend onderzoek leert dat gerichte uitwerking vanuit een architect vereist is, om een goede afweging te kunnen maken tussen de locaties. Zonder een goede inhoudelijke inpassingsstudie is de keuze tussen beide locaties niet weloverwogen te maken. Het maken van deze uitwerking is tevens noodzakelijk om met een goed uitgewerkt plan toe te werken naar een investeringsbeslissing. Dit leidt tot extra kosten waarvoor geen dekking is en die eerder niet voorzien zijn. Wij stellen u voor om nu reeds een voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen van € 200.000 voor de noodzakelijke kosten van de ontwerpstudies voor de te kiezen locatie in de aanloop naar een go/no go beslissing op de totale investering

Aanvullend krediet CSG Streek

De aanbesteding voor de vervangende nieuwbouw is afgerond. De totaalkosten voor de investering komen € 1 miljoen hoger uit en bedragen totaal € 32 miljoen waarvan € 29 miljoen te dekken door de Gemeentelijke bijdrage en € 3 miljoen door Het Streek. In deze raming is rekening gehouden met een post onvoorzien/met prijsvast tot einde werk (=oplevering). Op 2 juni 2022 heeft uw Raad via een separaat raadsvoorstel al een besluit genomen over het beschikbaar stellen van het aanvullende krediet. De bijbehorende kapitaallasten ad € 35.000 worden middels een begrotingswijziging behorende bij dit document in de meerjarenraming verwerkt.

Programma 2

Huisvesting Ana Upu

Stichting Ana Upu organiseert activiteiten voor de jeugd, volwassenen en ouderen om de sociale samenhang van de Molukse gemeenschap in stand te houden en te verbeteren. Om de relatie met de omringende Nederlandse samenleving te bevorderen zijn deze activiteiten voor iedereen toegankelijk en niet alleen specifiek voor de Molukse gemeenschap. De stichting opereert vanuit zijn buurthuis in Lunteren. Om de activiteiten vanuit de bestaande locatie voort te kunnen blijven zetten, is gezocht naar een duurzame oplossing rond een knelpunt in de exploitatie van het vastgoed. Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag benodigd van € 41.000 en structureel € 26.000.

Uitwerking visie BWD-huizen

In februari 2022 is, na een intensief en participatief traject, de visie BWD-huizen vastgesteld door het college. Om de BWD-huizen een krachtige positie te geven en ze te behouden voor hun belangrijke functie binnen de sociale basis is extra ondersteuning noodzakelijk qua menskracht en middelen. Wij stellen u voor om voor 2022 en 2023 e.v. respectievelijk € 50.000 en € 238.000 beschikbaar te stellen.

Programma 4

Strategische agenda Regio Food Valley

De gemeente Ede is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Regio Food Valley. Middels een jaarlijkse bijdrage op basis van inwoneraantal wordt bijgedragen aan: (1) de financiering van het Regio Kantoor, (2) het mobiliteitsfonds en (3) de uitvoering van de strategische agenda. De bijdrage voor het Regio Kantoor en het Mobiliteitsfonds zitten op dit moment voldoende in de gemeentelijke begroting. Voor de bijdrage aan de strategische agenda geldt dat dit afgelopen jaren uit incidentele middelen is betaald, onder meer het investeringsimpulsfonds. Voor de volgende programma's binnen de Strategische Agenda worden structurele middelen gevraagd: (3a) Voeding voor gezond leven (food) € 84.000, (3b) Human Capital € 65.000 en (3c) Innovatie Clustervorming € 31.000.

Wij stellen u voor om voor 2022 € 180.000 beschikbaar te stellen en de structurele middelen bij de komende programmabegroting integraal af te wegen.

Food

De borging van alle onderdelen van de opgave Food in het reguliere beleid is nagenoeg afgerond. In de programmabegroting van 2021 werd uitgesproken dat 'naar verwachting in 2022 bij de meerjarenbeleidsvisie een beroep wordt gedaan op een extra impuls om samen met Rijk en nationale stakeholders de vervolgstappen te zetten in het realiseren van een gezonde voedselomgeving, specifiek rond het stationsgebied'.

Voor de ambities op gezond en duurzaam voedsel voor iedereen en landelijk gebied als proeftuin is vanaf 2022 structureel € 200.000 begroot (besluitvorming PPN 2020-2023). Daarnaast is voor 2022 en 2023 incidenteel € 90.000 beschikbaar gesteld voor de regionale verplichting in het Voedsel- en Eiwittransitieprogramma (besluitvorming PB 2022-2025). Om startups en bedrijfsleven, zowel lokaal als nationaal, te interesseren voor de uitvoering van concrete activiteiten rondom foodinnovatie zijn echter geen middelen beschikbaar. Wij stellen u voor om € 100.000 beschikbaar te stellen. Met deze middelen worden de randvoorwaarden geschapen op grond waarvan innovatieve foodondernemers durven in te stappen in het komen tot nieuwe businessmodellen die bijdragen aan een gezonde en duurzame voedselomgeving in Ede. In 2022 in het gehele stationsgebied (station en omgeving) wordt dan een zichtbare stap gezet om tot een ander, gezond en lokaal voedselaanbod in de publieke ruimte te komen en daarmee impact te realiseren voor inwoners.

Programma 5

Landelijk gebied

Het Rijk stelt € 25 miljard beschikbaar voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Een ongekende financiële impuls komt op Ede/FoodValley af. Om hierop voorbereid te zijn is het noodzakelijk om nu al te starten en met de noodzakelijke werkzaamheden te beginnen. Wij stellen voor om gezien de voortgang voor 2022 € 470.000 beschikbaar te stellen.

In deze opgave kunnen we als gemeente kiezen voor een hele actieve rol (intensief) of juist een hele terughoudende rol (extensief). Gezien het belang voor Ede en haar bevolking willen we in ieder geval nu al starten. Wanneer daadwerkelijk meer bekend is over de middelen (inclusief voorwaarden) dan kunnen we opnieuw een afweging maken.

Programma 6

Brandweerkazerne Otterlo

De brandweerpost Otterlo voldoet niet meer aan de Arbo-normering en de functionele- en bouwtechnische eisen. Een brandweerpost in Otterlo is en blijft noodzakelijk om een goede dekking van brandweezorg in Otterlo en de regio te waarborgen. Gelet op de wettelijk en bestuurlijk gestelde eisen met betrekking tot de opkomsttijden, dient de nieuwe brandweerpost op de huidige locatie of in de directe omgeving te worden gehuisvest.

In de Programmabegroting 2022-2025 is aangegeven dat dit jaar er een keus gemaakt gaat worden voor de precieze locatie van de nieuwe brandweerpost in Otterlo. Op dit moment is hier een werkgroep mee bezig, met deelneming vanuit RO, Vastgoed, Veiligheid en de VGGM. Op korte termijn komt vanuit deze werkgroep één of twee voorkeurslocaties. Deze locaties worden op haalbaarheid onderzocht. Te denken valt aan de volgende onderzoeken: ecologisch onderzoek, milieuonderzoek, geluidsonderzoek, archeologisch onderzoek en hydrotechnisch onderzoek. Wij stellen u voor om hiervoor eenmalig € 50.000 beschikbaar te stellen. Streven is om in 2022 een definitieve locatie vast te laten stellen, zodat in 2023 een krediet kan worden aangevraagd voor ontwerp en bouw van de nieuwe brandweerpost Otterlo.

Programma 7

Dorpsstraat Lunteren

In 2006 is de Dorpsstraat in Lunteren gereconstrueerd. Bij deze reconstructie zijn verhoogde parkeerstroken aangelegd met schuine overrijdbare natuursteen banden. Deze banden zijn door de jaren heen glad geworden en met regelmaat raken fietsers en voetgangers gewond doordat ze over de schuine zijde onderuitglijden.

In de raadsvergadering van 11 november vorig jaar is een motie over bovenstaande situatie behandeld door het college. Het college heeft met de raad afgesproken dat er maatregelen worden getroffen om de stroefheid van de natuursteen te verbeteren. Deze maatregelen zijn uitgevoerd maar hebben helaas niet het gewenste effect behaald. De kans op ongevallen (en schadeclaims) is hierdoor niet afgenomen. Om de kans op ongevallen te verkleinen is het noodzakelijk om de bestaande banden te vervangen. Wij stellen u voor om € 63.000 beschikbaar te stellen voor deze vervanging.

Zeeheldenbuurt - Bloemenbuurt

De pilotprojecten Zeeheldenbuurt en Bloemenbuurt worden op een integrale wijze aangepakt waarbij de opgaven zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid en gelijktijdig worden uitgewerkt en uitgevoerd. Niet alleen vanuit de betrokken vakdisciplines en gemeentelijke opgaven, maar als integrale wijkaanpak in samenwerking, afstemming en participatie met alle betrokken partijen en bewoners. Dit heeft als doel om de straat slechts één keer open te breken en zowel de ondergrond als de bovengrond opnieuw in te richten, zodat de wijk op een toekomstbestendige en duurzame wijze wordt aangepakt en in de komende 15 tot 20 jaar geen werkzaamheden nodig zijn.

De huidige begroting is enkel gebaseerd op de beheeropgave van de openbare ruimte en riolering. In deze budgetten is geen rekening gehouden met (de voorbereiding van) omvangrijke, integrale herinrichtingsopgaven en de extra kosten van een participatieproces (EPA). In de begroting van de gemeentelijke programma's (zoals biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie) is ook geen rekening gehouden met projecten die voorzien in een integrale wijkaanpak. Deze programma's bieden dan ook geen financiële ruimte om een bijdrage te doen in onderstaande opgaven van de Zeeheldenbuurt en Bloemenbuurt zonder dat dan andere doelen, ambities en opgaven geen doorgang kunnen vinden. De projecten Bloemenbuurt en Zeeheldenbuurt zijn een pilot voor de integrale wijkaanpak om te onderzoeken of in de toekomst investeringsgelden voor deze programma's dienen te worden aangevraagd. Op dit moment hebben de programma's alleen uitvoeringsbudget (exploitatiebudget) ter beschikking.

Wij stellen voor om een extra krediet van € 2.220.000 voor de Zeeheldenbuurt en een (extra) krediet van € 1.290.000 voor de Bloemenbuurt beschikbaar te stellen inclusief de bijbehorende kapitaallasten.

Het krediet Zeeheldenbuurt is verdeeld over de jaren 2022 (€ 200.000), 2023 (€ 650.000), 2024 (€ 950.000) en 2025 (€ 420.000). Het krediet Bloemenbuurt is als volgt verdeeld: 2022 (€ 100.000), 2023 (€ 400.000), 2024 (€ 540.000) en 2025 (€ 250.000).

Kolkakkerbuurt

In de raadsmemo d.d. 31-05-2022 bent u geïnformeerd over de meerkosten van het project Kolkakkerbuurt. In deze buurt vernieuwt de woningstichting 163 woningen en vindt herstructurering van de openbare ruimte plaats. Bij de voorbereidingen van het woonrijp maken is er een tekort op dit project geconstateerd van in totaal € 775.000. Wij stellen u voor een aanvullend krediet van € 775.000 beschikbaar te stellen. Het verwachte bestedingspatroon is als volgt: 2022: € 575.000 en 2023: € 200.000.

Beheerplannen openbare ruimte

In het databeheer en de beheerplannen van de openbare ruimte is sprake van achterstanden.

Om goede beheerplannen te kunnen schrijven is het nodig om te beschikken over actuele data. Niet alle onderdelen in de openbare ruimte zijn (volledig) gedigitaliseerd in een beheersysteem of nog niet op beheer kwaliteit beoordeeld.

Wij willen in 2 jaar deze inhaalslag maken. Wij stellen u voor om voor 2022 en 2023 respectievelijk € 150.000 en € 290.000 beschikbaar te stellen, zodat we kunnen beschikken over up-to-date data en beheerplannen.

Beheer openbare ruimte - achterstallig onderhoud

In het beheer van de openbare ruimte zien we twee bewegingen: daar waar sprake is geweest van vervanging is sprake van hoge kwaliteit, daarentegen zien we ook de gebieden met matige/slechte kwaliteit toenemen. Dit laatste kan een gevolg zijn van terugloop als gevolg van toekomstige vervanging, maar ook een factor als

klimaat speelt hierbij een rol. De achterstand zien we terug zowel op *Grijs* (wegen, voet- en fietspaden) als op Groen (plantsoenen, bomen en struiken). Vanwege de vele ruimtelijke ontwikkelingen in Ede en de impact die dit gaat hebben op de veiligheid en de bereikbaarheid van Ede, is het onmogelijk om deze achterstand in één jaar in te lopen. Wij stellen voor om voor 2022 een bedrag van € 1,25 miljoen beschikbaar te stellen. Bij de programmabegroting leggen wij een voorstel aan u voor om naast de resultaten 'Grijs' ook de resultaten 'Groen' voor resultaatbestemming af te wikkelen via de reserve Groot onderhoud openbare ruimte, zodat vertraging niet leidt tot vrijval van budget en mogelijk nieuwe achterstanden worden gecreëerd.

Beheerplannen natuurgebieden

De gemeenteraad heeft in februari 2022 de uitgangspunten (Deel A) van het Beheerplan Natuurgebieden vastgesteld. Het plan geeft de kaders voor het beheer van de natuur die de gemeente Ede in eigendom heeft voor de periode 2023 - 2034. Het beheer is gericht op het herstel van de natuur en het versterken van de biodiversiteit. Het plan wordt in 2022 uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (Deel B). Hierin worden per deelgebied de noodzakelijke beheermaatregelen uitgewerkt. Het grootste deel van onze natuurgebieden is gelegen binnen Natura 2000. Dit is een Europees netwerk van beschermde gebieden met bijbehorende doelstellingen. Als terreineigenaar hebben we de verantwoordelijkheid om deze doelstellingen te behalen. De natuur staat onder druk en er is grote inspanning nodig om de natuur te herstellen en vervolgens te kunnen versterken. Om de doelstellingen te kunnen behalen is het voorgestelde beheer en herstel noodzakelijk. Wij stellen voor om voor 2022 een bedrag van € 108.000 beschikbaar te stellen, vooruitlopend op de besluitvorming voor 2023 e.v. bij de programmabegroting.

Programma 8

Confrontatiesoftware Landelijke voorziening WOZ

Twee ontwikkelingen maken dat nieuwe functionaliteiten aan de belastingsoftware moeten worden toegevoegd: de WOZ-administratie bij de gemeente en die van de LV WOZ moeten 1:1 aansluiten, daarnaast is de Wet toegankelijkheid burger/bedrijvenportal van kracht geworden.

Wij stellen u voor om voor 2022 een bedrag van € 95.000 (inclusief incidentele kosten) beschikbaar te stellen en voor de volgende jaren € 40.000.

Energielasten

Onze energiecontracten (elektra, gas en warmte) voor de gemeentelijke gebouwen hebben een looptijd tot 1-1-2024. Om de energielasten te beperken, gaan we over op een nieuw inkoopstelsel: zelflevering. Dit stelsel heeft een aantal voordelen: sluit beter aan bij onze duurzame ambities, relatief lagere energietarieven en betere benutting van het elektriciteitsnet. Om dit stelsel goed in te regelen is het nodig om hier mee te oefenen. Een deel van ons energiecontract wordt eerder omgezet naar dit nieuwe model. Consequentie is dat we nu hogere kosten maken omdat we de huidige energietarieven moeten hanteren. Deze inregelkosten worden ruimschoots terugverdiend in de jaren na 1-1-2024.

Beveiligingssoftware

Met de toenemende cybercriminaliteit wordt de beveiliging van onze gegevens en systemen steeds belangrijker. Daarnaast worden ook door externen hogere eisen gesteld aan de uitwisseling van gegevens. Berichten over datalekken, gijzeling van gegevens e.d. zijn helaas geen uitzondering meer.

Op verschillende onderdelen van onze 'beveiligingshuishouding' zijn we genoodzaakt om te investeren. Wij stellen u voor de kosten voor aanschaf/implementatie (€ 125.000) en exploitatie (€ 85.000) beschikbaar te stellen.

Microsoft licenties

Gedurende 2022 wordt een aanbesteding uitgevoerd voor Microsoft-licenties voor vier jaar. Deze aanbesteding heeft direct effect op de jaarlijkse kosten vanaf 2022. Doorvoering van een prijsstijging van Microsoft van 25%

in combinatie met een wijziging van het benodigde type licenties leidt tot € 45.000 jaarlijkse meerkosten. Wij stellen u voor € 45.000 beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de stelpost prijscompensatie.

Logmanagement

Informatiesystemen schrijven allerlei gebeurtenissen zoals het starten of stoppen van modules en het raadplegen of muteren van gegevens weg in logbestanden. Deze bestanden zijn onmisbaar om bij een beveiligingsincident uit te zoeken wat er precies is gebeurd of geraakt. Daarbij krijg je meestal pas een goed beeld als je verschillende van deze bestanden van verschillende systemen kan combineren. We willen een centrale voorziening inrichten om deze logbestanden te bewaren en onderzoeken. Wij stellen u voor de kosten voor aanschaf/implementatie (€ 20.000) en exploitatie (€ 5.000) ten laste te brengen van de trap-op-trap-af middelen bedrijfsvoering.

Verduurzaming vastgoed - Friso warmtenet

Conform de Transitievisie Warmte van de gemeente Ede wordt de Frisokazerne aangesloten op het warmtenet. Aansluiting op het warmtenet betekent dat de huidige cv ketels niet meer vervangen hoeven worden. De bedragen die voor vervanging zijn gereserveerd in de voorziening van Vastgoed kunnen worden ingezet om de aansluiting op het warmtenet te bekostigen. Echter de kosten van de eenmalige aansluiting bedragen meer dan het bedrag in de voorziening. Wij stellen u voor om het ontbrekende budget van € 75.000 (2022: € 15.000 en 2023: € 60.000) beschikbaar te stellen en dekking hiervoor wordt gevonden binnen het geheel van Vastgoed.

Verduurzaming vastgoed - Stationsweg 109

Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. Voldoet het gebouw dan niet aan de eisen, dan mag het per 1 januari 2023 niet meer als kantoor worden gebruikt. Aan de Stationsweg 109 worden door de gemeente langjarig kantoorruimtes verhuurd aan diverse welzijnsorganisaties. Dit gebouw is een voormalig kazernegebouw uit 1930 met energielabel G en voldoet hiermee niet aan de eisen. Het gebouw zou in eerste instantie op het warmtenet aangesloten worden waardoor aan de minimale eis van label C voldaan zou gaan worden. Echter het MPD heeft een wijziging aangebracht in haar tracé waardoor aansluiten niet meer mogelijk is. Diverse aanpassingen zijn al doorgevoerd, om echter aan de eisen van energielabel C te voldoen is onder meer het aanbrengen van spouwmuur- en dakisolatie noodzakelijk.

Wij stellen voor een krediet van € 410.000 beschikbaar te stellen plus de bijbehorende kapitaallasten.

Verduurzaming vastgoed - Gymzaal Platanenweg

De renovatie van de gymzaal Platanenweg in Bennekom wordt momenteel ' . Voor deze renovatie is budget beschikbaar voor de functionele verbetering van deze gymzaal waardoor de levensduur van de gymzalen met 20 jaar wordt verlengd. Hierbij worden ook duurzaamheidsmaatregelen toegepast zoals LED-verlichting en zonnepanelen uit het bestaande duurzaamheidsbudget. Maar met deze ingrepen is de gymzaal nog niet energieneutraal. Wij stellen u voor aanvullend € 150.000 extra beschikbaar te stellen (plus de bijbehorende kapitaallasten). Hiermee wordt deze gymzaal ook energieneutraal gemaakt en besparen we een extra 1% CO2 (op het totaal). Als deze ingrepen nu niet gedaan worden schuift dit door naar een volgend natuurlijk moment van vervanging over 20 jaar.

Prijscompensatie

Door recente economische ontwikkelingen alsmede de oorlog in Oekraïne is er sprake van excessieve prijsstijgingen. Deze prijsstijgingen hebben kostenstijgingen voor ons als organisatie tot gevolg. Allereerst wordt ingegaan op aantal oorzaken van deze prijsstijgingen:

Vanwege de na-ijlende gevolgen van de coronapandemie en lagere marktverwachtingen is nog steeds sprake van lagere productiecapaciteit.

- Importheffingen, op onder andere hout en staal, hebben een prijsopdrijvend effect.
- Door de wereldwijde dislocatie van containers zijn vervoerskosten nog steeds hoog.

- Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn de energie- en brandstofkosten sterk toegenomen. Daarnaast is sprake van onzekerheden rondom de levering van hout, graan en technologische materialen.

Om de gevolgen voor ons als organisatie inzichtelijk te krijgen, is organisatie breed geïnventariseerd wat de gevolgen zijn voor het lopende begrotingsjaar 2022. Hierbij is het uitgangspunt geweest om prijsstijgingen op te nemen waarvan we het effect met redelijke mate van zekerheid kunnen inschatten. Gezien de onzekerheden in de huidige economische situatie moeten we ervan uitgaan dat de gevolgen van de prijsstijgingen de komende periode sterk kunnen blijven wijzigen. Een soortgelijke inventarisatie wordt voor de Programmabegroting 2023-2026 herhaald waarbij we ook de gevolgen voor 2023 in kaart brengen.

Het totale effect voor de exploitatie bedraagt € 2,1 miljoen. De (financiële) gevolgen worden hieronder per onderwerp toegelicht.

Cultuur € 110.000 N

De subsidiebedragen voor culturele instellingen zijn gebaseerd op indexatie percentages. Op basis van de substantiële stijging van onder andere de energielasten verwachten we dat de instellingen geconfronteerd worden met een nadeel van € 110.000.

Sport € 290.000 N

In het geval van de subsidies voor sport ontstaat hoofdzakelijk druk door de stijging van de exploitatielasten als gevolg van hogere energielasten. Vooral in het geval van de binnen- en buitenzwembaden zijn de gevolgen van de hogere energielasten substantieel. Dit zorgt voor een nadeel van € 290.000.

Leerlingenvervoer € 30.000 N

Voor de indexerings van kosten van vervoerders wordt gebruikt gemaakt van de zogenoemde NEA-index. Op basis hiervan stijgen de lasten voor 2022 met € 30.000.

Openbare ruimte € 1.480.000 N

De prijsstijgingen werken ook door in de werkzaamheden in de openbare ruimte. Dit omdat de in de inleiding benoemde oorzaken met name een groot effect hebben op materialen die benodigd zijn voor de bouw maar ook voor het onderhoud. Hierdoor stijgen de lasten met € 1.480.000.

Vastgoed € 80.000 N

Voor de vastgoedportefeuille is eveneens sprake van diverse prijsstijgingen. Onderhoudskosten, zoals schilderwerk, nemen toe. Daarnaast worden de huren van aangehuurde panden die gebaseerd zijn op indexcijfers ook verhoogd. Hierdoor stijgen de lasten met € 80.000.

Stijging kapitaallasten vanaf 2023 € 100.000

Vanwege de prijsstijgingen in de bouw moeten verschillende kredieten worden verhoogd omdat de projecten niet voor het aangevraagde krediet uitgevoerd kunnen worden. Ook reeds aanbestede contracten kunnen in geval van excessieve prijsstijgingen opengebroken worden waardoor er een heronderhandeling moet plaatsvinden. Projecten die dit jaar afgerond en geactiveerd worden, leiden in 2023 tot kapitaallasten. Op basis van de hogere kredietbedragen nemen de verwachte kapitaallasten met € 100.000 toe. In de bijlage treft u een overzicht aan van de betreffende kredieten. Zoals aangegeven vindt bij de programmabegroting opnieuw een inventarisatie plaats, waarbij voor de kredieten wordt gekeken naar de projecten die in 2023 e.v. tot een afronding komen. Hierbij komen ook de projecten Spoorzone en Parklaan aan de orde.

Grondzaken - lager resultaat € 215.000 N

Grondzaken - aanvullende dotatie voorziening negatieve plannen € 1.085.000 N

Net als bij de openbare ruimte is ook voor de grondexploitaties sprake van een substantieel effect als gevolg van de prijsstijgingen. Het is onduidelijk in hoeverre deze prijsstijgingen mogelijk ook in de toekomst gaan leiden tot hogere opbrengsten. Momenteel betekent dit dat het resultaat met € 215.000 afneemt en dat daarnaast € 1.085.000 moet worden gestort in de voorziening negatieve plannen. Deze aanvullende storting is benodigd omdat de hogere lasten zich voordoen in grondexploitaties met een negatief resultaat. Het totale effect van € 1.300.000 wordt meegenomen in de MPG Lite bij de Programmabegroting 2023-2026. Aangezien de aanvullende dotatie aan de voorziening negatieve plannen meteen dient te worden verwerkt, wordt deze begrotingswijziging in deze Voorjaarsbrief meegenomen.

Realisatiekracht en organisatie

€ 1.500.000 N

Een adequaat ingerichte en toegeruste ambtelijke organisatie is van belang voor het uitvoeren van de wettelijke taken en reguliere dienstverlening.

De gemeente Ede heeft lange tijd met een zeer efficiënt ingerichte organisatie het werk kunnen doen. Maar gezien de schaa sprong, de snelle groei van Ede, de snel veranderende context waarin de gemeente zich begeeft en de grote maatschappelijke opgaven die voor liggen, ervaren we dat de realisatiekracht van onze organisatie steeds verder onder druk komt te staan. We werken daarom toe naar een toekomstbestendige organisatie en versterken daar waar nodig.

De komende maanden wordt hier, mede aan de hand van een uitgevoerde benchmark naar omvang en taken van de organisatie, nader invulling aan gegeven. Bij de programmabegroting komen wij hierop bij u terug. In afwachting hiervan zien we de noodzaak om vooruitlopend hierop nu al een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar te stellen voor structurele maatregelen op taakvelden waar de urgentie hoog is.

3. Financiën

3.1 Financiële beschouwing

De afgelopen raadsperioden is Ede in financieel opzicht redelijk ongeschonden doorgekomen. Ingrijpende ombuigingen zijn niet noodzakelijk geweest, lastendruk is afgenomen en tevens is flink geïnvesteerd dankzij onder meer de precariogelden. Net als de meeste gemeenten merken we wel dat steeds meer creativiteit wordt gevraagd bij de inzet van onze budgetten. De afhankelijkheid van het Rijk blijft daarbij onverminderd groot.

De Edese financiële positie laat zich kenschetsen door stabiliteit, duurzaam financieel perspectief en een beheerste lastendrukontwikkeling. Dit maakt het ook mogelijk om bij tegenwind een stapje achteruit te doen om de situatie te kunnen beoordelen, om vervolgens de juiste maatregelen te nemen. Tegelijkertijd merken we ook in Ede dat bij de uiteindelijke jaarrekeningresultaten de marges steeds kleiner worden. In tijden van financiële voorspoed hoeft dit geen probleem te zijn. De financiële onzekerheid is de afgelopen tijd wel toegenomen onder invloed van economische factoren als oplopende inflatie, meer dan gemiddelde prijsstijgingen in de bouw en energiesector, opwaartse renteontwikkeling en de voortdurende krapte op de arbeidsmarkt. De maatschappelijke en economische effecten van de oorlog 'tussen' Rusland en Oekraïne zijn ongewis, maar worden wel steeds meer zichtbaar. Dit kan van invloed zijn op de beschikbaarheid van middelen, de samenhang in de samenleving maar ook in de investeringsbereidheid en -mogelijkheden.

In het oog springend zijn de grote landelijke en Edese opgaven die op ons afkomen. Opgaven die zonder steun van buitenaf in combinatie met eigen extra inspanning niet gerealiseerd kunnen worden. In het regeerakkoord krijgen deze thema's aandacht, al is de financiering veelal incidenteel. De financiële doorwerking van dat akkoord landt in de meicirculaire. Vooruitlopend op deze uitkomsten voorzien we omvangrijke extra middelen inclusief meer duidelijkheid over de wijze waarop het Rijk gemeenten tegemoetkomt in de benodigde middelen jeugdzorg.

De incidentele groei van de beschikbare middelen stelt ons - daar waar in voorgaande jaren/perioden veel meer sprake was van een gelijkmatige ontwikkeling - voor de uitdaging hoe we met (vooralsnog) incidentele middelen kunnen investeren in structurele opgaven.

Vanuit de regelgeving zijn we gehouden om een sluitende begroting voor te leggen aan de provinciale toezichthouder. Met als gegeven de beschikbare ruimte (inclusief de mogelijkheden vanuit de Algemene reserve en de reserve Cofinanciering) en regelgeving geven we de komende tijd uitwerking aan het bestuursakkoord.

Sociaal domein

In de meest recente planning & control documenten hebben we stilgestaan bij de verschillende stadia van transformeren binnen het sociaal domein. In bijlage 3 is toegelicht hoe de volgende ontwikkelingen zijn verwerkt in deze voorjaarsbrief:

- De beweging van maatwerkvoorzieningen naar de algemene/voorliggende voorzieningen van de sociale basis infrastructuur.
- De stand van zaken met betrekking tot de Hervormingsagenda jeugd (welke nog onderwerp van gesprek is tussen gemeenten en Rijk).
- De voortgang van de ombuigingsmaatregelen en het voorstel om de resterende ombuigingen van € 2 miljoen af te sluiten door de onderliggende budgetten 'jeugd/wmo/participatie en inkomen' te verlagen met dit bedrag.
- Het plan van aanpak Transformatie Sociaal Domein 2022 'Gewoon doen!' loopt tot eind 2022.

- De resterende risico's, onzekerheden en kansen wat betreft de financiën van het sociaal domein en de verwachte prijs- en volumecompensaties.

Financieel meerjarenperspectief

De voorstellen in deze Voorjaarsbrief leiden tot het volgende, voorlopige, meerjarenperspectief:

Omschrijving	bedragen x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Vertrekpunt Voorjaarsbrief 2023-2026	5.638 V	2.643 N	3.395 N	6.452 N	6.433 N
Knelpunten	7.642 N	1.014 N	616 N	677 N	781 N
Actualisatie	718 V	424 V	1.258 V	229 V	42 N
Totaal	1.286 N	3.233 N	2.753 N	6.900 N	7.256 N

De uitkomsten van de meicirculaire worden, gezien het moment van verschijnen, afzonderlijk aan u voorgelegd. Hierin nemen we een geactualiseerd meerjarenperspectief op alsmede het verloop van de algemene reserve.

3.2 Algemene uitkering

De financiële verhouding met het Rijk is een dankbaar gespreksonderwerp. Hollen, stilstaan, vallen en weer opstaan zijn kwalificaties die zonder meer passen op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Omvangrijke decentralisaties van taken in het sociaal domein, ingrijpende wijzigingen in de wijze waarop de middelen verdeeld worden, herhaaldelijke kortingen en wijzigingen van spelregels hebben kleur gegeven aan een budget dat meer dan 50% van onze begroting uitmaakt.

Het Regeerakkoord van dit nieuw kabinet kenmerkt zich door omvangrijke intensiveringen op belangrijke maatschappelijke thema's als duurzaamheid, wonen. De wijze waarop dit in de rijksbegroting vorm is gegeven maakt het lastig om een goede vertaling te maken naar de gemeentelijke begroting. Het Rijk heeft vooralsnog gekozen voor een incidentele dekking van haar (in onze ogen structurele) uitgaven. Hiermee lopen we tegen de grenzen van de wet- en regelgeving aan, die voorschrijven dat structurele uitgaven gedekt moeten worden door structurele middelen.

Vooralsnog gaan we ervan uit dat het Rijk met structurele middelen over de brug zal komen, dit is tegelijkertijd een begrotingsrisico.

Tevens heeft het Rijk de spelregels van de koppeling gemeentefonds met de rijksuitgaven (zgn. 'trap-op-trap-af') aangepast. Dit resulteert in een forse teruggang in 2026 en leidt daarmee tot een niet sluitend meerjarenperspectief.

Dit is onderwerp van gesprek tussen het Rijk, de VNG en de toezichthoudende provincies.

De meicirculaire 2022 was bij het opstellen van de Voorjaarsbrief nog niet beschikbaar. Om die reden leggen wij u voorafgaand aan de raadsbehandeling een memo voor met de effecten meicirculaire (inclusief de mutaties decembercirculaire 2021) en een actualisatie van het meerjarenperspectief en de algemene reserve.

3.3 Gevolgen coronacrisis/Herstelagenda

In 2022 opent de maatschappij zich na 2 jaren coronacrisis meer en meer. Waar we in 2020 en 2021 geconfronteerd werden met extra kosten als gevolg van de corona staat 2022 in het teken van de herstelperiode en het uitvoeren van de Herstelagenda Corona.

Deze Herstelagenda hebben we in het 2021 reeds vastgesteld. In aanloop naar de zomer van 2021 was er voorzichtig optimisme over het aanbreken van de periode van 'herstel' met perspectief voor zowel inwoners als ondernemers. De werkelijkheid was anders, met beperkende maatregelen in de zomer en een nieuwe lockdown eind 2021. Deze grillige ontwikkelingen hebben gemaakt dat de overbruggingsmaatregelen langer

doorlopen en sommige activiteiten gericht op herstel later worden gestart of zijn getemporiseerd. Dit betekent dat we mogelijk ook in 2023 nog verwachten inzet te moeten plegen vanuit de Reserve Steun en Herstel Corona.

Insteek van de Herstelagenda blijft om aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen en deze dus aan te passen wanneer dat nodig is. Vooral nog lijkt de onderliggende reserve Steun en Herstel Corona afdoende om de Herstelagenda uit te voeren.

In de Programmarekening 2021 hebben we uitgebreid stilgestaan bij de voortgang van de Herstelagenda en op het moment van het opstellen van deze Voorjaarsbrief zijn er geen aanvullende ontwikkelingen.

We zullen in de Programmabegroting 2023-2026 verslag doen van de actuele ontwikkelingen en van de ontwikkeling van de Reserve Steun en Herstel Corona.

Actuele stand van de Reserve Steun en Herstel Corona:

Bedragen x € 1.000

Verloop Reserve Steun en Herstel Corona maandag 30 mei 2022	Reserve stand saldo 1-1-2022	Voeding van de reserve		Totaal	Verplichtingen c.q. besteed			Beschikbaarheid PPN2023-2026
		Sept.circ. '21 jaar 2022	Dec. circ. '21 jaar 2022		Totaal t/m college 05-04	Nieuw voorstel dd. 17-05	Totaal na college	
Gemarkeerde compensatie gericht op thema's								
Lokale culturele voorzieningen, bwd huizen, vrijwilligersorganisaties	661	0	0	661	0	0	0	661
Noodopvang kinderen, peuters, jeugd en jongeren	540	0	0	540	-127	0	-127	413
Re-integratie dienstverl. bijstandsgerechtigden en participatie WSW	200	196	0	396	0	0	0	396
Schuldenbeleid en bijzondere bijstand (incl. TONK)	1.445	264	0	1.709	0	0	0	1.709
Organisatie verkiezingen	0	0	194	194	-194	0	-194	0
Afvalverwerking	181	0	0	181	0	0	0	181
Herstelagenda Sociaal verbonden	834	0	0	834	-579	0	-579	255
Totaal gemarkeerde compensatie gericht op thema's	3.861	460	194	4.515	-900	0	-900	3.615
Vrij besteedbare compensatie								
Inkomstenderving belastingen e.a. (afrekening 2020)	461	0	0	461	-250	-60	-310	151
Totaal vrij besteedbare compensatie	461	0	0	461	-250	-60	-310	151
Totaal	4.322	460	194	4.976	-1.150	-60	-1.210	3.766

4. Actualisatie

Actualisatie		Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	
Programma 1						
Uitvoeringskosten lokaal sportakkoord	60 N	-	-	-	-	
SPUK - uitvoeringskosten lokaal sportakkoord	60 V	-	-	-	-	
Programma 2/3						
<i>Actualisatie - sociale basis:</i>						
Overbrugging naar de programmabegroting 23-26	510 N	-	-	-	-	
<i>Actualisatie - financiële uitwerking ombuigingen:</i>						
Lopende ombuigingen - financiële bijstelling	290 N	540 N	670 N	670 N	670 N	
Lopende ombuigingen - financiële bijstelling - tlv beschermd wonen	-	100 V	230 V	230 V	230 V	
Lopende ombuigingen - temporisering a.g.v. corona	670 N	245 N	-	-	-	
Lopende ombuigingen - temporisering overig	75 N	-	-	-	-	
Afsluiten ombuigingen - nog (alternatief) uit te voeren	1.041 N	1.555 N	1.555 N	1.555 N	1.555 N	
Afsluiten ombuigingen - verlagen budget producten	1.406 V	1.995 V	1.995 V	1.995 V	1.995 V	
<i>Actualisatie overig</i>						
Doorwerking jaarrekening - geen piek in groei bijstand	600 V	400 V	-	-	-	
Woonvoorzieningen	200 N	200 N	-	-	-	
Gebouw Speeltuinenvereniging de Zanderij	-	-	-	-	-	
Programma 4						
WKO BTA12	40 N	88 N	-	-	-	
Nieuwe jaarschijf: Verkeerskrediet	-	-	-	-	17 N	
Nieuwe jaarschijf: Vervanging verkeersregelinstallaties	-	-	-	-	12 N	
Nieuwe jaarschijf: Fietsplan 2025	-	-	-	-	20 N	
Nieuwe jaarschijf: Klinkenbergerweg	-	-	-	-	11 N	
Extra krediet parkeren	-	0 N	0 N	0 N	0 N	
Programma 5						
Plankosten	136 N					
Programma 6						
Nieuwe jaarschijf: VGGM - bijstelling groei aantal inwoners	-	-	-	-	15 N	
Programma 7						
Actualisatie kostentoerekening rioolheffing	90 V	90 V	90 V	90 V	90 V	
Voortzetten impuls leefbare wijken	146 N	-	-	-	-	
Nieuwe jaarschijf: areaal	-	-	-	-	95 N	
Nieuwe jaarschijf: vervanging openbare ruimte	-	-	-	-	128 N	
Nieuwe jaarschijf: bomenbeleidsplan kapitaallasten	-	-	-	-	26 N	
Programma 8						
Vrijval investeringsfonds impuls Ede	245 V	-	-	-	-	
Evenementen	-	-	100 V	-	100 V	
Vrijval kapitaallasten	1.425 V	407 V	1.008 V	79 V	32 V	
Dividend ACV	80 N	80 N	80 N	80 N	80 N	
Forensenbelasting	60 V	60 V	60 V	60 V	60 V	
OZB - areaaluitbreiding	300 V	300 V	300 V	300 V	300 V	
OZB - vereffening areaaluitbreiding	220 N	220 N	220 N	220 N	220 N	
Solar carport	-	0 N	0 N	0 N	0 N	
Totaal	718 V	424 V	1.258 V	229 V	42 N	

Programma 1

<i>Uitvoeringskosten lokaal sportakkoord</i>	€ 60.000 N
<i>SPUK - uitvoeringskosten lokaal sportakkoord</i>	€ 60.000 V

Voor de uitvoeringskosten van het lokaal sportakkoord is in het voorjaar 2022 een specifieke uitkering (subsidie) door het Rijk toegekend. Hierdoor nemen zowel de baten als de lasten met € 60.000 toe.

Programma 2/3

Inleiding

In hoofdstuk 4.2 is uitgebreid ingegaan op de financiële stand van zaken rond het sociaal domein. Zodoende treft u overlap tussen deze actualisatie en het eerdergenoemde hoofdstuk. In lijn met de rest van de bijdragen kiezen we voor korte(re) bijdragen.

<i>Sociale basis - overbrugging naar Programmabegroting 2023-2026</i>	€ 510.000 N
---	-------------

De beweging van maatwerkvoorzieningen naar algemene/voorliggende voorzieningen is al ingezet. Het lopende jaar is een soort van tussenjaar met het gevaar van 'stilvallen', in afwachting van besluitvorming rond het bestuursakkoord/programmabegroting. We willen aan de preventieve kant de mogelijkheid hebben om (geldelijk) te kunnen acteren als zich kansen voordoen. Voor meer toelichting op voorbeelden van onderliggende activiteiten verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.2.

<i>Lopende ombuigingen - financiële bijstelling 2022</i>	€ 290.000 N
<i>Lopende ombuigingen - financiële bijstelling vanaf 2023 per saldo</i>	€ 440.000 N

Nadere beschouwing van de ombuigingen leert dat er drie maatregelen bestaan die niet zijn te realiseren als gedacht. Ten eerste doet bij inkomensondersteunende maatregelen een verwachte besparing zich niet voor. Hoewel we zien dat het gelukt is om de jaarlijkse stijging van kosten van bewindvoering naar beneden te krijgen, levert dit geen voordeel op ten opzichte van onze begroting. Ten tweede zien we dat een eerder ingeschatte korting op de beweging van regie naar de voorkant niet reëel is. Ten derde is de taakstelling op de extramuralisering Beschermd wonen verlaagd opgenomen. Door de Wlz-uitname is het aantal cliënten fors lager geworden en daarmee de omvang van de te realiseren ombuiging. Dit nadeel verwachten we echter op te kunnen vangen binnen de lokale budgetten beschermd wonen dat nu nog centrumgemeentelijk budget is.

<i>Lopende ombuigingen - temporisering 2022 als gevolg van corona</i>	€ 670.000 N
<i>Lopende ombuigingen - temporisering 2023 als gevolg van corona</i>	€ 245.000 N

Het gaat om de doorwerking van de in de programmabegroting gesignaleerde extra toeloop in de maatwerkvoorzieningen jeugd aan het einde van het jaar die gelijke tred houdt met het verloop van de coronabeperkingen. Voor de beweging van dagbesteding naar laagdrempelige ontmoetingen geldt een zelfde redenatie met onder meer gesloten buurthuizen.

<i>Lopende ombuigingen - temporisering overig</i>	€ 75.000 N
---	------------

In Ede hebben we afspraken gemaakt met Pro Persona/De Riethorst over de inloop van auditief beperkte mensen met GGZ-problematiek. Veel van de cliënten komen uit Ede en de regio maar omdat de kliniek een landelijke functie heeft, kunnen bezoekers vanuit het hele land komen. We zijn daarom in overleg met de VNG of zij (een gedeelte) van de kosten willen betalen. De uitkomst van deze gesprekken laat nog op zich wachten. Dit zorgt voor een tijdelijk nadeel in 2022.

<i>Afsluiten ombuigingen 2022</i>	€ 1.041.000 N
<i>Afsluiten ombuigingen vanaf 2023</i>	€ 1.555.000 N

We hebben € 12,6 miljoen van de € 14,6 miljoen aan ombuigingen uit de verschillende pakketten vanaf de Programmabegroting 2019-2022 financieel vertaald. Inhoudelijk zien we een goede beweging en doen getroffen maatregelen hun werk. Sommige maatregelen leveren meer op dan verwacht, andere minder. Mede

gelezen het rekeningresultaat 2021 (per saldo 'meer') stellen wij voor om de resterende ombuigingen van afgerond € 2 miljoen af te sluiten.

Afsluiten ombuigingen - verlagen budgetten producten 2022 € 1.406.000 V

Afsluiten ombuigingen - verlagen budgetten producten vanaf 2023 € 1.995.000 V

De bovenstaande financiële effecten van bijstellingen, temporiseringen en afsluiten van resterende ombuigingen willen we verwerken door de onderliggende budgetten 'jeugd/wmo/participatie en inkomen' te verlagen. Dit vanuit de verwachting dat de realisatie van de ingezette ombuigingen in de (maatwerk)producten zichtbaar worden. Vanzelfsprekend blijven we de voortgang nauwgezet volgen en zijn de actualisatie en de programmarekening de bekende momenten om over afwijkingen te rapporteren als daar noodzaak toe is.

Geen piek in groei bijstand 2022 € 600.000 V

Geen piek in groei bijstand 2023 € 400.000 V

In de Programmabegroting 2021-2024 is rekening gehouden met een groei van het bijstandsvolume als gevolg van de coronacrisis. Omdat bij de rekening bleek dat het bijstandsvolume eerder is gedaald naar het niveau 2021, is het extra geld voor deze jaren niet langer nodig.

Woonvoorzieningen 2022 en 2023 per jaar € 200.000 N

We verwachten dat de toegenomen druk op het budget van woonvoorzieningen, zie hoofdstuk 4.2 voor een meer uitgebreide toelichting, in ieder geval de komende twee jaren aanhoudt. Of het in de jaren erna afneemt, is mede afhankelijk van resultaten op het gebied van passend wonen en landelijke ontwikkelingen.

Investeringskrediet gebouw Speeltuinenvereniging de Zanderij

In Ede Zuid bevindt zich speeltuin de Zanderij. Deze speeltuin heeft al een lange geschiedenis in Ede, maar de vereniging functioneerde al enkele jaren niet meer. Omdat de speeltuin zich in een kwetsbare wijk bevindt, waar behoefte is aan een ontmoetingsplek, is in 2019 een project gestart om nieuw leven in de speeltuin te blazen. Een fijne ontmoetingsplek draagt bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in de wijk. Met behulp van Malkander en nieuwe bestuursleden wordt dit jaar een speeltuin aangelegd, geheel zelf bekostigd en gecoördineerd. De afgelopen jaren is, ondanks de contractuele afspraken, door de speeltuinvereniging nauwelijks onderhoud verricht aan het gebouw, waardoor achterstallig onderhoud is ontstaan. Investeringskrediet is nodig om het gebouw op te knappen, te renoveren, energieneutraal en inclusietoegankelijk te maken. Bij de provincie wordt een aanvraag gedaan voor een duurzaamheids subsidie van € 80.000. Na toekenning van de subsidie door de provincie is per saldo een investeringskrediet nodig van € 360.000 inclusief btw (de btw op de investering is door de activiteiten van de huurder niet aftrekbaar). Wij stellen u voor dit krediet beschikbaar te stellen. Als gevolg van een nieuw exploitatiemodel en structurele verhuuropbrengsten van een BSO, leidt de investering uiteindelijk tot jaarlijks € 9.000 aan hogere lasten, welke opgevangen wordt binnen de bestaande begroting.

Programma 4

Warmte/koudeopslag (WKO)

divers

In de Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2022 is rekening gehouden met een vrijval van € 128.000 uit het budget voor bijdragen aan partijen die aansluiten op de warmte/koudeopslag (WKO) op BTA12. Dit bedrag wordt in 2022 en 2023 aangewend voor een traject om tot een toekomstbestendige situatie op BTA12 te komen als het gaat om de WKO en de blusinstallatie.

Nieuwe jaarschijf: Verkeerskrediet

€ 17.000 N

De afgelopen jaren heeft u jaarlijks € 0,4 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van mobiliteitsprojecten voor verschillende modaliteiten. Deze projecten zijn van belang voor een goede bereikbaarheid en dragen bij aan een verhoging van de verkeersveiligheid en een verbetering van de leefbaarheid. Voorgesteld wordt om

voor het jaar 2025 eveneens een krediet van € 0,4 miljoen beschikbaar te stellen. De kapitaallasten hiervan bedragen vanaf 2026 € 17.000

Nieuwe jaarschijf: Vervanging verkeersregelinstallaties (vri's) € 12.000 N

Om de vervanging van vri's binnen de gemeente te borgen is bij de Perspectiefnota 2018-2021 besloten jaarlijks een krediet beschikbaar te stellen (€ 145.000 jaarlijks, met de eerste drie jaar een verhoging om achterstand in te halen). Voorgesteld wordt om ook voor het jaar 2025 een krediet van € 145.000 beschikbaar te stellen. De kapitaallasten hiervan bedragen vanaf 2026 € 12.000.

Nieuwe jaarschijf: Fietsplan € 20.000 N

Bij de Programmabegroting 2019-2022 heeft u middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de 2^e tranche van het fietsplan. Voor de jaarschijf 2026 worden nu de kapitaallasten van € 20.000 opgenomen.

Nieuwe jaarschijf: Klinkenbergerweg € 11.000 N

In de Programmabegroting 2022-2026 heeft de Raad ingestemd met een maatregelenpakket voor de Klinkenbergerweg ter hoogte van € 2,6 miljoen. Uitvoering van maatregelen vindt plaats tot en met 2026. In de actualisatie worden de kapitaallasten van € 11.000 voor jaarschijf 2026 toegevoegd. Vanaf 2027 bedragen de kapitaallasten € 28.000 structureel.

Extra Krediet Parkeren € 0 N

Gemeente Ede maakt gebruik van een parkeerapplicatie waarmee burgers en bedrijven hun parkeerbekendmakingen online kunnen regelen. In 2021 is hiervoor door de Raad een krediet beschikbaar gesteld ad € 61.400. Het verouderde systeem is daarmee vervangen. Door marktwerking zijn de implementatiekosten hoger dan geraamd. Dit verschil bedraagt € 47.500 waarvoor wij de Raad verzoeken om een extra krediet beschikbaar te stellen. De kapitaallasten bedragen circa € 10.000 en worden gedekt uit de bestemmingsreserve Parkeren.

Programma 5

Plankosten € 136.000 N

De kosten van de inzet ten behoeve van ruimtelijke plannen van particuliere initiatiefnemers worden zoveel als mogelijk in rekening gebracht bij de initiatiefnemers. Alhoewel de sturing op deze vergoedingen verbetert, zijn er langlopende projecten waarbij het volledig verhalen van deze kosten beperkt mogelijk is door in het verleden gemaakte afspraken in combinatie met opgelopen vertragingen, o.a. door de coronacrisis. Voor de ontwikkeling van het Enka-terrein is in 2009 een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin een vergoeding van € 2,5 miljoen aan plankosten van de gemeente is opgenomen. Doordat de herontwikkeling van het Enka-terrein veel langer duurt dan in 2009 was voorzien, is dit bedrag inmiddels uitgegeven en resteert voor 2022 een nadeel van € 136.000. Naast ongedekte plankosten bestaat het tekort uit een gemeentelijke bijdrage aan onderhoudskosten, waarvan de overdracht aan de beheerorganisatie vertraging heeft opgelopen.

Programma 6

Nieuwe jaarschijf: VGGM - bijstelling groei aantal inwoners € 15.000 N

De inwonersbijdrage van de VGGM is voor de nieuwe jaarschijf aangepast op de groei van het aantal inwoners.

Programma 7

Riolering € 90.000 N

De kostentoe rekening aan de rioolheffing is geactualiseerd. Dit levert een voordeel op van € 90.000.

Leefbare wijken € 146.000 N

In 2021 waren er middelen beschikbaar in de reserve investeringsfonds impuls Ede voor Leefbare wijken. Zoals in de programmarekening gemeld is er enige vertraging ontstaan bij de uitvoering waardoor er een

onderbesteding was van circa € 146.000. Dit bedrag is in 2021 niet onttrokken aan de reserve investeringsfonds Impuls Ede en leidt in 2022, nu de reserve grotendeels wordt opgeheven en het restant vrijvalt ten gunste van de algemene middelen, tot een voordeel. Wij stellen voor om de niet bestede middelen voor Leefbare wijken toe te voegen aan de budgetten van 2022 om de ingezette impuls verder voort te zetten. Voor het project HEZ geldt dat we zo voortgang houden richting besluitvorming door het nieuwe bestuur. Met betrekking tot de dorpen/wijkendeal is de verwachting dat we in 2022 tot overeenstemming komen met de provincie. Tot slot werken we verder aan de lange termijn aanpak kwetsbare wijken

Nieuwe jaarschijf: areaal € 95.000 N

De jaarlijkse groei van de gemeente Ede leidt op een aantal beleidsterreinen tot autonome lastenstijgingen. Op basis van eerdere besluitvorming wordt hiermee ook voor 2026 voor beheer openbare ruimte rekening gehouden.

Nieuwe jaarschijf: Vervanging openbare ruimte (10 jaar) € 128.000 N

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u ingaande 2016 voor een periode van 10 jaar een jaarlijks krediet van € 3 miljoen beschikbaar gesteld voor de toename van investeringen in de vervanging openbare ruimte. Voorgesteld wordt om ook voor het jaar 2025 een krediet van € 3 miljoen beschikbaar te stellen. De kapitaallasten hiervan bedragen vanaf 2026 € 128.000.

Nieuwe jaarschijf: Bomenbeleidsplan € 26.000 N

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u de middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Bomenbeleidsplan. Hierbij is gekozen voor het scenario met het accent op structuren. De benodigde omvormingskosten bedragen € 6 miljoen. Deze omvorming wordt gerealiseerd in een periode van 10 jaar. Voorgesteld wordt om ook voor het jaar 2025 een krediet van € 600.000 beschikbaar te stellen. De kapitaallasten hiervan bedragen vanaf 2026 € 26.000.

Programma 8

Vrijval saldo reserve investeringsfonds Impuls Ede € 245.000 V

Het Investeringsfonds Impuls Ede is in 2015 ingesteld om een impuls te geven aan de prioriteiten zoals verwoord in de Visie Ede 2025. Daaraan zijn in de opvolgende raadperiodes ambities toegevoegd. In 2021 heeft de laatste financiële voeding van het Investeringsfonds plaatsgevonden en zijn de activiteiten vanuit het fonds grotendeels beëindigd. Voorgesteld wordt het restsaldo in de reserve ter hoogte van € 245.000, ontstaan door onderbesteding op een aantal onderdelen in 2021, vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve in 2022.

Evenementen met een landelijke uitstraling divers

In het bestuursakkoord hebben wij de ambitie uitgesproken om naast de Airborne een, jaarlijks/tweejaarlijks, evenement te organiseren met landelijke uitstraling. Bij de Perspectiefnota 2020-2023 zijn hiervoor structurele middelen beschikbaar gesteld om het jaar € 200.000 en € 100.000 met ingang van 2021 (2021: € 200.000, 2022: € 100.000 enzovoort). De meerjarenbegroting dient hierop aangepast te worden voor de jaren 2024 en 2026. Het budget van deze twee jaren dient naar beneden bijgesteld te worden met € 100.000.

Vrijval kapitaallasten divers

Afsluiting en fasering van investeringen leidt tot vrijval en/of verschuiving van kapitaallasten. Uitstel leidt met name in de eerste jaren tot een forse vrijval. Het betreft onder meer onderwijshuisvesting, Spoorzone, Parklaan en diverse verkeersprojecten.

Dividend ACV € 80.000 N

Om te komen tot een toekomstbestendige financieringsstructuur hebben de aandeelhouders ACV ingestemd

met de verlaging van de statutaire dividenduitkering van 6% naar 3%. Dit betekent een verlaging van het door ons te ontvangen dividend met € 80.000.

Forensenbelasting

€ 60.000 V

De meeropbrengst forensenbelasting wordt verklaard door een toename van het aantal belastingplichtigen, in combinatie met een niet begrote verschuiving van een fors aantal belastingplichtigen naar hogere tariefklassen.

OZB - areaaluitbreiding

€ 300.000 V

OZB - vereffening areaaluitbreiding

€ 220.000 N

Door areaaluitbreiding stijgt de opbrengst van de onroerendzaakbelasting met € 300.000. De toegenomen waarde vertaalt zich in een vereffening van de algemene uitkering. Dit zorgt voor een nadelig effect van € 220.000 in de algemene uitkering. Het netto-effect van de areaaluitbreiding wordt hierdoor € 80.000.

Krediet solar carport

€ 0 N

Naar aanleiding van het verzoek van de raad om de opwek van duurzame energie op eigen restgronden te onderzoeken, willen we een solar carport realiseren op de gemeentewerf. Het gaat hierbij om overdekte parkeerplekken met daarop 530 zonnepanelen. Hiermee dragen we bij aan energieneutraal Ede en zetten we weer een stap in het vergroenen van ons eigen energieverbruik. Voor de solar carport is een investering van € 445.000 benodigd waarvoor we een krediet aanvragen. De kapitaal- en onderhoudslasten dekken we door een besparing op de energielasten uit bestaande middelen binnen de begroting.

5. Bijlagen

Bijlage 1A - Overzicht mutaties

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Vertretpunt Voorjaarsbrief 2023-2026	5.638 V	2.643 N	3.395 N	6.452 N	6.433 N
Knelpunten	7.642 N	1.014 N	616 N	677 N	781 N
Actualisatie	718 V	424 V	1.258 V	229 V	42 N
Totaal	1.286 N	3.233 N	2.753 N	6.900 N	7.256 N

Knelpunten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Progr.	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Een goede basis voor onze inwoners:</i>						
Subsidie Gymlokaal Ederveen	1	35	35	35	35	35
Zwembad	1	200	-	-	-	-
Aanvullend krediet CSG Streek	1	-	-	-	35	35
Huisvesting Ana Upu	2	41	26	26	26	26
Uitwerking visie BWD-huizen	2	50	238	238	238	238
Regio Food Valley	4	180	-	-	-	-
Brandweerkazerne Otterlo	6	50	-	-	-	-
Dorpsstraat Lunteren	7	63	-	-	-	-
Zeeheldenbuurt - Bloemenbuurt	7	-	5	24	50	155
Kolkakkerbuurt	7	-	10	33	33	32
<i>Basis op orde - intern:</i>						
Beheerplannen openbare ruimte	7	150	290	-	-	-
Achterstallig onderhoud openbare ruimte	7	1.250	-	-	-	-
Confrontatiesoftware LV WOZ	8	95	40	40	40	40
Energielasten	8	150	150	-	-	-
Beveiligingssoftware	8	125	85	85	85	85
Microsoft licenties	8	45	45	45	45	45
Microsoft licenties - dekking prijscompensatie	8	-45	-45	-45	-45	-45
Logmanagement	8	20	5	5	5	5
Logmanagement - dekking trap-op-trap-af bedrv.	8	-20	-5	-5	-5	-5
Verduurzaming vastgoed - Friso warmtenet	8	15	60	-	-	-
Verduurz. vastgoed - Friso warmtenet - dekking VG	8	-15	-60	-	-	-
Verduurzaming vastgoed - Stationsweg 109 label C	8	-	26	26	26	26
Prijscompensatie	8	3.075	100	100	100	100
Realisatiekracht en organisatie	8	1.500	pm	pm	pm	pm
<i>Het realiseren van ambities:</i>						
Food	4	100	-	-	-	-
Landelijk gebied	5	470	-	-	-	-
Beheerplannen natuurgebieden	7	108	-	-	-	-
Verduurzaming vastgoed - Gymzaal Platanenweg	8	-	9	9	9	9
Totaal		7.642	1.014	616	677	781

Actualisatie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Programma 1					
Uitvoeringskosten lokaal sportakkoord	60 N	-	-	-	-
SPUK - uitvoeringskosten lokaal sportakkoord	60 V	-	-	-	-
Programma 2/3					
<i>Actualisatie - sociale basis:</i>					
Overbrugging naar de programmabegroting 23-26	510 N	-	-	-	-
<i>Actualisatie - financiële uitwerking ombuigingen:</i>					
Lopende ombuigingen - financiële bijstelling	290 N	540 N	670 N	670 N	670 N
Lopende ombuigingen - financiële bijstelling - tlv beschermd wonen	-	100 V	230 V	230 V	230 V
Lopende ombuigingen - temporisering a.g.v. corona	670 N	245 N	-	-	-
Lopende ombuigingen - temporisering overig	75 N	-	-	-	-
Afsluiten ombuigingen - nog (alternatief) uit te voeren	1.041 N	1.555 N	1.555 N	1.555 N	1.555 N
Afsluiten ombuigingen - verlagen budget producten	1.406 V	1.995 V	1.995 V	1.995 V	1.995 V
<i>Actualisatie overig</i>					
Doorwerking jaarrekening - geen piek in groei bijstand	600 V	400 V	-	-	-
Woonvoorzieningen	200 N	200 N	-	-	-
Gebouw Speeltuinenvereniging de Zanderij	-	-	-	-	-
Programma 4					
WKO BTA12	40 N	88 N	-	-	-
Nieuwe jaarschijf: Verkeerskrediet	-	-	-	-	17 N
Nieuwe jaarschijf: Vervanging verkeersregelinstallaties	-	-	-	-	12 N
Nieuwe jaarschijf: Fietsplan 2025	-	-	-	-	20 N
Nieuwe jaarschijf: Klinkenbergerweg	-	-	-	-	11 N
Extra krediet parkeren	-	0 N	0 N	0 N	0 N
Programma 5					
Plankosten	136 N				
Programma 6					
Nieuwe jaarschijf: VGGM - bijstelling groei aantal inwoners	-	-	-	-	15 N
Programma 7					
Actualisatie kostentoerekening rioolheffing	90 V	90 V	90 V	90 V	90 V
Voortzetten impuls leefbare wijken	146 N	-	-	-	-
Nieuwe jaarschijf: areaal	-	-	-	-	95 N
Nieuwe jaarschijf: vervanging openbare ruimte	-	-	-	-	128 N
Nieuwe jaarschijf: bomenbeleidsplan kapitaallasten	-	-	-	-	26 N
Programma 8					
Vrijval investeringsfonds impuls Ede	245 V	-	-	-	-
Evenementen	-	-	100 V	-	100 V
Vrijval kapitaallasten	1.425 V	407 V	1.008 V	79 V	32 V
Dividend ACV	80 N	80 N	80 N	80 N	80 N
Forensenbelasting	60 V	60 V	60 V	60 V	60 V
OZB - areaaluitbreiding	300 V	300 V	300 V	300 V	300 V
OZB - vereffening areaaluitbreiding	220 N	220 N	220 N	220 N	220 N
Solar carport	-	0 N	0 N	0 N	0 N
Totaal	718 V	424 V	1.258 V	229 V	42 N

Bijlage 1B - Overzicht programmaplannen

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
01 Maatschappelijke voorzieningen				
Lasten	23.464 N	24.084 N	24.171 V	24.254 N
Baten	192 V	192 V	192 V	192 V
Saldo	23.272 N	23.891 N	23.979 N	24.062 N
Storting reserves	247 N	246 N	246 N	245 N
Onttrekking reserves	648 V	293 V	245 V	235 V
Saldo resultaat	22.872 N	23.845 N	23.980 N	24.073 N
02 Preventieve ondersteuning				
Lasten	29.448 N	29.532 N	29.516 V	29.516 N
Baten	4.634 V	4.634 V	4.634 V	4.634 V
Saldo	24.814 N	24.898 N	24.882 N	24.882 N
Storting reserves	N	N	N	N
Onttrekking reserves	0 N	0 N	0 N	0 N
Saldo resultaat	24.814 N	24.898 N	24.882 N	24.882 N
03 Individuele ondersteuning				
Lasten	126.324 N	125.198 N	125.102 V	125.102 N
Baten	30.255 V	30.026 V	30.026 V	30.026 V
Saldo	96.069 N	95.172 N	95.076 N	95.076 N
Storting reserves	1.888 N	1.899 N	1.899 N	1.899 N
Onttrekking reserves	2.057 V	7 V	7 V	7 V
Saldo resultaat	95.900 N	97.064 N	96.968 N	96.968 N
04 Economie en Mobiliteit				
Lasten	10.969 N	14.861 N	13.555 V	16.048 N
Baten	7.022 V	10.617 V	10.720 V	12.139 V
Saldo	3.948 N	4.244 N	2.835 N	3.909 N
Storting reserves	108 N	108 N	1.205 N	107 N
Onttrekking reserves	339 V	283 V	160 V	160 V
Saldo resultaat	3.717 N	4.069 N	3.880 N	3.856 N
05 Ruimtelijke ontwikkeling				
Lasten	65.639 N	50.136 N	37.978 V	34.851 N
Baten	55.732 V	43.364 V	32.073 V	27.200 V
Saldo	9.908 N	6.772 N	5.905 N	7.651 N
Storting reserves	9.982 N	19.872 N	7.426 N	1.174 N
Onttrekking reserves	9.131 V	18.434 V	5.308 V	683 V
Saldo resultaat	10.758 N	8.211 N	8.023 N	8.142 N
06 Veiligheid				
Lasten	12.796 N	12.734 N	12.703 V	12.681 N
Baten	394 V	394 V	394 V	394 V
Saldo	12.402 N	12.340 N	12.309 N	12.287 N
Storting reserves	0 N	0 N	0 N	0 N
Onttrekking reserves	146 V	70 V	22 V	N
Saldo resultaat	12.257 N	12.270 N	12.287 N	12.287 N

07 Kwaliteit leefomgeving				
Lasten	34.501 N	34.215 N	34.806 V	34.590 N
Baten	15.164 V	15.133 V	15.438 V	15.438 V
Saldo	19.337 N	19.083 N	19.368 N	19.152 N
Storting reserves	2.099 N	2.101 N	2.355 N	2.356 N
Onttrekking reserves	957 V	523 V	685 V	511 V
Saldo resultaat	20.478 N	20.661 N	21.038 N	20.997 N
08 Bestuur en Organisatie				
Lasten	63.869 N	67.823 N	72.933 V	72.473 N
Baten	249.670 V	252.374 V	254.650 V	254.491 V
Saldo	185.801 V	184.552 V	181.717 V	182.018 V
Storting reserves	10.565 N	7.882 N	7.581 N	7.447 N
Onttrekking reserves	15.561 V	14.349 V	16.922 V	16.634 V
Saldo resultaat	190.796 V	191.019 V	191.058 V	191.205 V
Totaal				
Lasten	367.012 N	358.583 N	350.765 N	349.515 N
Baten	363.062 V	356.734 V	348.127 V	344.514 V
Saldo	3.950 N	1.849 N	2.637 N	5.002 N
Storting reserves	24.889 N	32.109 N	20.712 N	13.227 N
Onttrekking reserves	28.838 V	33.958 V	23.349 V	18.229 V
Saldo resultaat	0 N	0 N	0 N	0 N

Bijlage 1C - Overzicht actuele begroting 2022

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2022	Actuele begroting 2022
01 Maatschappelijke voorzieningen		
Lasten	23.298 V	23.945 V
Baten	231 V	331 V
Saldo	23.067 V	23.613 V
Storting reserves	247 N	248 N
Onttrekking reserves	509 V	1.541 V
Saldo resultaat	22.806 N	22.320 N
02 Preventieve ondersteuning		
Lasten	28.984 V	32.332 V
Baten	4.116 V	5.679 V
Saldo	24.869 V	26.652 V
Storting reserves	49 N	0 N
Onttrekking reserves	69 V	1.753 V
Saldo resultaat	24.848 N	24.899 N
03 Individuele ondersteuning		
Lasten	131.359 V	131.138 V
Baten	28.537 V	31.432 V
Saldo	102.821 V	99.706 V
Storting reserves	1.278 N	1.679 N
Onttrekking reserves	276 V	444 V
Saldo resultaat	103.824 N	100.942 N
04 Economie en Mobiliteit		
Lasten	25.335 V	23.479 V
Baten	21.503 V	19.452 V
Saldo	3.832 V	4.027 V
Storting reserves	127 N	108 N
Onttrekking reserves	430 V	402 V
Saldo resultaat	3.528 N	3.734 N
05 Ruimtelijke ontwikkeling		
Lasten	79.658 V	94.095 V
Baten	65.126 V	66.970 V
Saldo	14.533 V	27.125 V
Storting reserves	36.962 N	29.956 N
Onttrekking reserves	39.253 V	45.084 V
Saldo resultaat	12.242 N	11.996 N
06 Veiligheid		
Lasten	12.914 V	13.810 V
Baten	807 V	1.285 V

Saldo	12.107 V	12.525 V
Storting reserves	0 N	0 N
Onttrekking reserves	184 V	204 V
Saldo resultaat	11.922 N	12.321 N
07 Kwaliteit leefomgeving		
Lasten	34.450 V	35.334 V
Baten	14.903 V	15.165 V
Saldo	19.547 V	20.169 V
Storting reserves	2.284 N	2.284 N
Onttrekking reserves	1.548 V	1.781 V
Saldo resultaat	20.283 N	20.672 N
08 Bestuur en Organisatie		
Lasten	60.440 V	61.904 V
Baten	259.089 V	261.193 V
Saldo	198.650 V	199.288 V
Storting reserves	13.392 N	17.133 N
Onttrekking reserves	14.196 V	14.729 V
Saldo resultaat	199.453 V	196.884 V
Totaal		
Lasten	396.438 N	416.036 N
Baten	394.312 V	401.506 V
Saldo	2.126 N	14.530 N
Storting reserves	54.339 N	51.409 N
Onttrekking reserves	56.465 V	65.939 V
Saldo resultaat	0 N	0 N

Bijlage 1D - Bijstelling kredieten

Bedragen x € 1					
Bedragen Programma	A-nummer	Omschrijving krediet	Oorspronkelijk krediet	Verhoging krediet	Benodigd krediet
Programma 01	A681028	Renovatie Bunschoterweg	220.000	30.000	250.000
Programma 01	A683011	Renovatie toplaag kunstgras DVO	200.000	40.000	240.000
Programma 01	A683010	Renovatie Platanenweg	245.000	55.000	300.000
Programma 04	A230008	Herinrichting Telefoonweg	2.248.360	350.000	2.598.360
Programma 04	A230017	Herinrichting Brouwerstraat	483.500	100.000	583.500
Programma 04	A230021	Leefbaar voetgangersgebied pollers	75.000	15.000	90.000
Programma 04	A210123	Verv. verkeersregelinstallaties 2019	650.000	21.994	671.994
Programma 04	A210124	Verv. verkeersregelinstallaties 2020	145.000	3.701	148.701
Programma 04	A210125	Verv. verkeersregelinstallaties 2021	145.000	13.090	158.090
Programma 04	A210133	Verv. verkeersregelinstallaties 2022	145.000	11.165	156.165
Programma 04	A210134	Verv. verkeersregelinstallaties 2023	145.000	11.165	156.165
Programma 04	A210136	Verv. verkeersregelinstallaties 2024	145.000	11.165	156.165
Programma 07	A130007	IP 2022 Vervanging Openbare Ruimte	18.959	1.460	20.419
Programma 07	A131002	Ede-Veldhuizen div. investeringen	109.992	3.122	113.114
Programma 07	A160010	Bomenbeleidsplan 2021	283.000	18.213	301.213
Programma 07	A160016	Bomenbeleidsplan 2022	600.000	46.200	646.200
Programma 07	A160020	IP 2021 Cultureel groen	325.262	19.924	345.186
Programma 07	A160022	IP 2021 Klaphekweg	132.459	10.026	142.485
Programma 07	A160024	Bomenbeleidsplan 2023	600.000	46.200	646.200
Programma 07	A160025	Bomenbeleidsplan 2024	600.000	46.200	646.200
Programma 07	A160026	IP 2022 - Bomen	250.000	19.250	269.250
Programma 07	A160027	IP 2022 Cultureel groen	162.038	12.477	174.515
Programma 07	A161005	BBP- Vossenakker e.o.	58.500	4.505	63.005
Programma 07	A180003	IP 2021 Spelen	212.100	11.622	223.722
Programma 07	A180004	IP 2022 Spelen	241.100	18.565	259.665
Programma 07	A191072	IP 2019 Vossenakker e.o.	442.908	33.299	476.207
Programma 07	A191075	IP 2017 Verl. Maanderweg	500.000	35.420	535.420
Programma 07	A191078	IP 2020 Vogelbuurt	244.416	18.820	263.236
Programma 07	A191079	IP 2020 van Irhovenlaan	23.368	1.799	25.167
Programma 07	A191080	IP 2020 Blokkenweg-Parkweg	196.187	16.382	212.569
Programma 07	A191082	IP 2021 Vincent van Goghstraat e.o.	195.500	15.054	210.554
Programma 07	A191083	IP 2021 Stationsweg (De Klomp)	349.000	23.384	372.384
Programma 07	A191085	IP 2022 Baron van Wassenaerlaan e.o.	138.455	10.661	149.116
Programma 07	A191086	IP 2022 Spoorlaan e.o. - Ede	80.000	6.160	86.160
Programma 07	A191087	IP 2022 Telefoonweg-Noord - Ede	40.844	3.145	43.989
Programma 07	A193019	IP 2021 Kerkhoflaan Bennekom	17.641	1.358	18.999
Programma 07	A193020	IP 2022 Kochlaan e.o. / dg5 Bennekom	60.664	4.671	65.335
Programma 07	A194015	IP 2022 Engweg e.o. / O-N Lunteren	43.726	3.367	47.093
Programma 07	A194016	IP 2022 Hulweg e.o. / C-Z Lunteren	133.222	10.258	143.480
Programma 07	A200008	IP 2021 Openbare verlichting	315.000	2.853	317.853
Programma 07	A200009	IP 2022 Openbare verlichting	146.000	11.242	157.242
Programma 07	A200010	IP 2022 Openbare verl. armaturen	604.000	46.508	650.508
Programma 08	A681064	Aanpassing toiletgroep huize Kernhem	77.000	33.000	110.000
Programma 08	A681080	Transformatie gebouw 120 uitbreiding	157.000	63.000	220.000
Programma 08	A681081	Transformatie gebouw 120 installaties + renovatie	193.000	67.000	260.000

Programma 08	A684010	Toiletvoorziening de Hoop	18.000	7.000	25.000
Programma 08	A683006	Duurzaamheid Halderweg basis	21.252	3.748	25.000
Programma 08	A681038	Duurz Essenburg zonnepanelen aanv.	30.250	4.750	35.000
Programma 08	A681060	Renovatie dak Raadhuis	1.314.000	65.000	1.379.000
Programma 08	A992334	AV-middelen raadzaalen	390.000	39.000	429.000
Programma 08	A992337	Hardware Nutanix 2022	300.000	30.000	330.000
Programma 08	A992338	Iphone's 2022	350.000	35.000	385.000
Programma 08	A992339	Laptops 2022	300.000	30.000	330.000
Totaal			15.121.703	1.541.922	16.663.625

Bijlage 2A - Overzicht reserves

Bedragen x € 1.000

Progr.	Cat.	I/S	Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Resultaat- bestemming vorig jaar	Boekwaarde 01-01 na resultaat- bestemming	Rente	Bij	Af	Afschrij- vings- bijdrage	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026
1	4	I	R430	Onderwijs - Huisvesting	819.902	0	819.902	0	0	-819.902	0					
1	4	I	R440	Cultuur	375.492	0	375.492	0	56.887	118.000	0	314.379	243.266	212.153	229.040	255.927
1	4	I	R441	Kunst en Cultuur - Ontwikkelfonds	151.593	0	151.593	2.653	3.205	10.000	0	147.451	143.236	138.948	134.585	130.145
1	4	I	R442	Kunstaankopen	496.368	0	496.368	0	50.000	198.620	0	347.748	70.248	107.748	145.248	182.748
1	4	I	R443	Monumenten	142.523	0	142.523	0	120.000	165.000	0	97.523	98.623	99.723	100.823	101.923
1	6	S	R647	Sporthal Ut Sporthuus	800.446	0	800.446	14.008	0	0	41.019	773.435	745.953	717.989	689.536	660.585
1	6	S	R660	Museum Oud Lunteren	31.778	0	31.778	556	0	0	1.371	30.963	30.134	29.291	28.433	27.560
1	6	S	R661	Kijk- en Luistermuseum	18.517	0	18.517	324	0	0	1.865	16.976	15.408	13.812	12.188	10.536
2	4	I	R433	Onderwijs - Achterstandsbeleid	1.862.819	0	1.862.819	0	0	0	0	1.862.819	1.862.819	1.862.819	1.862.819	1.862.819
3	4	S	R439	Legaat van Lagen	410.807	0	410.807	7.189	0	7.189	0	410.807	410.807	410.807	410.807	410.807
3	4	I	R456	Arbeidsmarkt Regio Foodvalley	3.007.526	0	3.007.526	0	0	0	0	3.007.526	3.007.526	3.007.526	3.007.526	3.007.526
3	4	I	R460	Maatschappelijke opvang	3.458.618	0	3.458.618	0	312.869	0	0	3.771.487	4.155.712	4.539.936	4.924.160	5.308.384
3	4	I	R461	Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	695.808	0	695.808	0	72.700	54.824	0	713.684	786.384	859.084	931.784	1.004.484
3	4	I	R462	Opvang Beschermd Wonen	4.462.526	0	4.462.526	0	1.284.000	97.645	0	5.648.881	5.022.881	6.457.881	7.892.881	9.327.881
3	4	I	R463	Fonds Impuls Sociaal Domein	407.875	0	407.875	0	0	407.875	0	0	0	0	0	0
4	4	I	R411	Parkeren	154.603	0	154.603	0	119.397	0	0	274.000	393.397	512.794	632.191	751.588
4	6	S	R681	Kapitaallasten Verkeer	217.874	0	217.874	3.813	0	0	9.969	211.718	205.562	199.406	193.250	187.094
4	6	S	R682	Kapitaallasten Parkeren	287.437	0	287.437	5.030	0	0	10.628	281.839	262.125	242.167	221.960	201.501
5	4	I	R470	Spoorzone Ede	12.971.943	0	12.971.943	227.009	19.379.228	32.506.463	0	71.717	122.675	11.999	838.522	853.196
5	4	I	R471	Parklaan	23.398	0	23.398	409	7.525.099	7.342.667	0	206.239	524.998	202.143	101.198	102.969
5	4	I	R475	Landschapsfonds	33.018	0	33.018	0	115.000	50.000	0	98.018	163.018	228.018	293.018	358.018
5	4	I	R477	Starters- en doorstromers	1.268.523	0	1.268.523	22.199	145.000	90.000	0	1.345.722	1.409.272	1.438.934	1.479.553	1.520.883
5	4	I	R479	Fonds Koopgarant Gemeente Ede	1.000.000	0	1.000.000	17.500	0	40.000	0	977.500	969.606	931.574	902.877	833.677
5	4	I	R480	Bodemsanering	326.058	0	326.058	0	26.000	5.000	0	347.058	368.058	394.058	420.058	446.058
5	6	S	R680	Structuurvisie Buitengebied	346.532	0	346.532	6.064	0	0	21.944	330.652	313.612	287.934	262.458	212.607
5	6	S	R683	R&T route structuren	201.086	0	201.086	3.519	0	0	20.012	184.593	157.522	130.438	103.339	75.991

6	4	I	R400	Overgangsrecht FLO	926.812	0	926.812	0	0	184.152	0	742.660	596.790	527.193	505.096	505.096
7	4	I	R416	Begraven	732.932	0	732.932	0	0	135.590	0	597.342	432.340	296.784	162.601	29.789
7	4	I	R417	Groot onderhoud openbare ruimte	2.309.357	0	2.309.357	0	0	990.739	0	1.318.618	950.715	960.014	799.657	812.901
7	4	I	R418	Bomenfonds	10.000	0	10.000	0	0	6.000	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
7	6	S	R605	Riolering buitengebied	5.786.015	0	5.786.015	101.256	0	0	595.183	5.292.088	5.009.844	4.727.600	4.445.356	4.163.112
8	1	I	R100	Algemene reserve	36.391.754	9.183.000	45.574.754	0	14.570.350	8.081.100	0	52.064.004	50.431.032	47.996.204	43.042.537	36.156.453
8	2	S	R200	Algemene reserve - Begroting	6.620.841	0	6.620.841	115.865	0	115.865	0	6.620.841	6.620.841	6.620.841	6.620.841	6.620.841
8	2	S	R201	Algemene reserve - Rente begroting	9.656.273	0	9.656.273	168.985	0	168.985	0	9.656.273	9.656.273	9.656.273	9.656.273	9.656.273
8	4	I	R491	Lokale arbeidsvoorwaarden	56.705	0	56.705	0	102.000	114.500	0	44.205	31.705	19.205	6.705	6.705
8	4	I	R492	BTW - Compensatiefonds	2.046.445	0	2.046.445	0	3.058.939	2.367.241	0	2.738.143	3.220.535	3.733.622	4.507.056	5.280.490
8	4	I	R493	Reserve Cofinanciering Edese Opgaven	8.500.000	0	8.500.000	0	1.000.000	597.645	0	8.902.355	9.602.355	9.542.355	9.542.355	9.542.355
8	4	I	R495	Overlopende verplichtingen	472.000	961.000	1.433.000	0	0	971.000	0	462.000	462.000	462.000	462.000	462.000
8	4	I	R498	Reserve steun en herstel corona	4.321.696	0	4.321.696	0	460.000	1.035.240	0	3.746.456	3.746.456	3.746.456	3.746.456	3.746.456
8	4	I	R499	Investeringsfonds Impuls Ede	5.909.547	0	5.909.547	0	0	4.075.947	0	1.833.600	387.035	264.329	264.329	264.329
8	5	S	R500	Bedrijfsmiddelen - Personeel	1.946.924	0	1.946.924	0	0	1.089.628	0	857.296	500.296	500.296	500.296	500.296
8	5	S	R501	Reserve algemene bedrijfskosten	2.849.577	0	2.849.577	0	53.311	787.000	0	2.115.888	1.949.888	1.783.888	1.783.888	1.783.888
8	5	S	R502	Reserve bedrijfsauto's	555.863	0	555.863	9.728	0	0	5.270	560.321	535.902	482.127	410.780	373.920
8	5	S	R503	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	1.817.333	0	1.817.333	31.544	547.006	227.921	556.225	1.611.737	1.652.523	1.701.603	1.765.442	1.797.766
8	5	S	R504	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	2.718.310	0	2.718.310	47.570	15.249	373.563	0	2.407.566	2.058.451	1.703.227	1.441.786	1.375.770
8	5	S	R506	Bedrijfsmiddelen - WGA en ZW	1.381.767	0	1.381.767	0	454.000	235.997	0	1.599.770	1.751.776	1.837.785	1.857.797	1.811.812
8	6	S	R621	Egal.res.Kaplast gem.vastgoed	12.656.555	0	12.656.555	221.490	0	0	749.716	12.128.329	11.619.542	11.126.838	10.625.511	10.115.411
8	6	S	R622	Egal.res.Kaplast OHW	2.339.102	0	2.339.102	40.934	364.000	34.756	103.797	2.605.483	2.578.664	2.532.156	2.484.835	2.436.685
8	4	I	R623	Reserve exploitatie vastgoed	480.519	0	480.519	0	527.009	27.127	288.439	691.962	842.262	1.013.024	1.183.783	1.354.541
				Totaal	144.459.397	10.144.000	154.603.397	1.047.645	50.361.249	63.533.181	2.405.438	130.195.757	126.246.152	124.397.087	121.759.719	116.757.881

1. Algemene reserve (AR)
2. Overige algemene reserve (OAR)
3. Bestemmingsreserve (BR)
4. Overige bestemmingsreserve (OBR)
5. Personeel- en bedrijfsreserve (PBR)
6. Egalisatiereserve kapitaallasten (ERK)
7. Bestemmingsreserve grondbedrijf (BRG)

Bijlage 2B - Overzicht voorzieningen

Bedragen x € 1

Progr.	Cat.	Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Rente	Bij	Af	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026
8	1	V105	Wachtgeldverplichtingen	395.800	0	0	264.800	0	131.000	0	0	0	0
3	1	V166	Voorziening liquidatie Permar	107.766	0	0	0	0	107.766	107.766	107.766	107.766	107.766
8	1	V101	Wethouderspens. en uitkeringen	6.476.028	0	0	0	0	6.476.028	6.476.028	6.476.028	6.476.028	6.476.028
8	2	V147	Onderhoud Gem. vastgoedportefeuille	4.530.509	0	1.462.736	4.722.830	0	1.270.415	1.045.405	1.420.811	1.654.843	2.404.152
7	4	V162	Vervangingsinvesteringen riolering	32.194.735	563.408	4.500.000	8.386.253	0	28.871.890	26.968.482	25.414.776	22.681.077	28.279.378
5	4	V167	Voorziening Afval	2.667.088	0	0	491.924	0	2.175.164	1.755.237	1.242.306	729.375	216.444
			Totaal	46.371.926	563.408	5.962.736	13.865.807	0	39.032.263	36.352.918	34.661.687	31.649.089	37.483.768

Categorie 1 - Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Categorie 2 - Voorziening ter egalisering van kosten

Categorie 3 - Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Categorie 4 - Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Categorie 5 - Correctie op de balanspost debiteuren

Categorie 6 - Correctie op balanspost voorraden

Bijlage 3 - Sociaal domein

Inleiding

In de meest recente planning & control documenten hebben we stilgestaan bij de verschillende stadia van transformeren binnen het sociaal domein. We transformeren ons over de domeinen heen én zijn onderdeel van een landelijke transformatie die gaat over de veranderende samenwerking tussen het Rijk en gemeenten. Kortheidshalve verwijzen we naar hoofdstuk 2 'Sociaal Domein' uit de Perspectiefnota 2022-2025 waar deze ontwikkeling voor het eerst op deze wijze is gepresenteerd. Het 'Overdrachtsdocument bestuurswissel 2022' richt zich op de periode vanaf 2023 en borduurt voort op deze beweging. Door in te zetten op gezondheid en vitaliteit worden zorg en ondersteuning voorkomen. Een beweging van medicaliseren naar preventie, een beweging van achter naar voren. Voorliggende meerjarenbeleidsvisie is een verbindende schakel, waarbij de nadruk ligt op 2022.

Sociale basis infrastructuur

De sociale basis beschouwen we als een sociale basisinfrastructuur van voorzieningen. Het is enerzijds een middel om inwoners (bepaalde doelgroepen) te bereiken en 'problemen' aan te pakken of juist te voorkomen. Anderzijds is de sociale basis een informeel netwerk waarin betekenisvolle relaties tussen inwoners, vrijwilligers en professionals ontstaan. Samen met de sociale partners hebben we het Actieprogramma Sociale Basis als kapstok voor ons handelen opgesteld.

In februari 2022 hebben wij u geïnformeerd over onze visie en uitvoeringskader voor de 13 gesubsidieerde buurt-, wijk- en dorpshuizen onder de titel 'Samen werken aan een sterke Sociale Basis'. In de visie is opgenomen dat de BWD-huizen laagdrempelige ontmoetingslocaties zijn met een passend aanbod voor iedere doelgroep. Een vrijwillig bestuur kan zich richten op deze kerntaak. Als gemeente sturen we op activiteiten, realisatie en klanttevredenheid van bezoekers. De besturen hebben een belangrijke en omvangrijke taak. Wij zorgen voor ontlasting en voor meer ondersteuning bij het uitvoeren van hun taken. De financiële consequenties van € 0,2 miljoen structureel zijn als vraagstuk opgenomen in hoofdstuk 2.

De beweging van maatwerkvoorzieningen naar algemene/voorliggende voorzieningen is al ingezet. De schaal waarop we daar verder mee willen gaan, is afhankelijk van bestuurlijke keuzes die een plek krijgen in het bestuursakkoord en financieel worden vertaald in de programmabegroting. Het lopende jaar is een soort van tussenjaar met het gevaar van 'stilvallen'. We zien frictie ontstaan op preventieve voorzieningen omdat én incidentele dekkingsbronnen opdrogen én omdat nieuwe initiatieven ontstaan. De samenleving is volop in beweging en onvoorspelbaar. We willen aan de preventieve kant de mogelijkheid hebben om (geldelijk) te kunnen acteren als zich kansen voordoen. Een gezond evenwicht tussen het inzetten op bewezen effectieve preventie en het niet altijd kunnen bewijzen van effectiviteit op dossierniveau achteraf heeft onze aandacht en die van onze maatschappelijke partners. Voor 2022 hebben wij in de Actualisatie een bedrag van € 0,5 miljoen opgenomen, zie volgende alinea voor voorbeelden. Structureel rekent dit door naar € 0,8 miljoen vanaf 2023, hetgeen onderdeel is van de afwegingen die gemaakt worden voor het nieuwe bestuursakkoord.

Overigens gaat het hier inhoudelijk niet om nieuwe ideeën of nieuwe voorstellen maar om verwezenlijking van bestaand beleid dat niet langer in het financiële kader past dat een paar jaar geleden is bedacht en toen via de ombuigingspakketten ('dieper snijden') is gecreëerd.

Om een gevoel te geven bij de bedoeling, ter illustratie drie voorbeelden uit een reeks waaruit we kunnen putten. Buurtgezinnen koppelt een gezin met een ondersteuningsvraag aan een (steun)gezin dat zich graag wil inzetten voor een ander. Door zo gezinnen aan elkaar te koppelen, ontstaat een duurzame oplossing. Hoogbegaafde kinderen komen geregeld in de jeugdhulp terecht. Inzet van vrij toegankelijke ondersteuning op individueel en groepsniveau versterkt de opvoedkracht van de ouders, voorkomt verzwarende problematiek en voorkomt instroom in de jeugdhulp. Met het ouder worden van mensen zien we een toename

van dementie. Met vroege signalering kunnen wij adequaat verwijzen naar het meest passende zorgaanbod voor inwoners met (beginnende) dementie zelf én voor hun directe omgeving die hulp verleent. Door ontmoeting in de moskeeën te organiseren bereiken we senioren met een islamitische achtergrond. Door onder andere de taalbarrière en verschillende culturele achtergronden kennen zij de weg naar zorg niet, wordt dementie te laat gedetecteerd en is het te laat om passender en vaker ook goedkopere zorg aan te bieden.

Jonge alleenstaande statushouders (voormalige AMV-ers) worden na hun 18de verjaardag in Ede kamergewijs gehuisvest. Een permanente, ambulante vorm van begeleiding is noodzakelijk vanwege (terugkerende) signalen van overlast: geluidsoverlast, gebruik drank en softdrug, etc. Niet begeleiden van deze groep leidt tot onrust in de buurt en het risico van terugtreden van Woonstede als partner bij het woningaanbod. Problematiek is eerder vastgesteld bij de bestuurlijke behandeling van het Actieplan Statushouders 2016-2019. Sinds 2018 zijn twee pilots uitgevoerd met succesvolle resultaten, doch incidenteel gefinancierd. Voor 2022 denken we dit op te lossen binnen de lopende begroting. Besluitvorming over toekenning van structureel budget vanaf 2023 vindt plaats bij de Programmabegroting 2023-2026.

Wellicht ten overvloede melden wij u dat een sterke sociale basis een randvoorwaarde is om de geschetste beweging te maken. Dit is breder dan alleen het begrotingsprogramma 'Preventieve Ondersteuning'. Het gaat ook om voorzieningen in onderwijs, sport, cultuur, veiligheid, leefomgeving en wonen. De kracht van de beweging zit in de sterke samenhang tussen al deze onderdelen. Investeren in het een ten koste van de ander leidt tot een suboptimaal resultaat.

In het Bestuursakkoord Ede 2018-2022 is opgenomen dat we willen zorgen voor een dekkend netwerk van AED's in de gemeente, door samen met bestaande organisaties te bekijken hoe het aantal publiek toegankelijke AED's kan worden uitgebreid, inclusief het opleiden van de benodigde (burger)hulpverleners. In de Programmabegroting 2022-2025 is € 50.000 beschikbaar gesteld om op 16 plekken AED's op te hangen en/of te vervangen, inclusief opleiding en training. Het organiseren en borgen van een netwerk in onze gemeente vraagt meer. Hier komen wij bij u op terug in de programmabegroting.

Actualisatie

Hoofdstuk 4 'Actualisatie' bevat de eerste bestuurlijke tussenrapportage over 2022. Hierin hebben we naast de ombuigingen, een voortgangsmelding gemaakt over de twee hieronder genoemde onderwerpen.

In de Programmabegroting 2021-2024 is rekening gehouden met een groei van het bijstandsvolume als gevolg van de coronacrisis. Hiervoor is voor de jaren 2022 en 2023 extra geld beschikbaar gesteld. Bij de programmarekening is gebleken dat het bijstandsvolume eerder gedaald is naar het niveau 2021. Er van uit gaande dat deze ontwikkeling zich voortzet, kan het extra geld voor deze jaren van € 0,6 miljoen respectievelijk € 0,4 miljoen terugvallen naar de algemene middelen.

In de Programmarekening 2021 hebben we gemeld dat de situatie op de woningmarkt leidt tot meer woningaanpassingen. Verhuizen is vaak geen optie omdat geschikte woningen ontbreken. Ook het groeiend aantal ouderen zorgt voor een stijgende behoefte aan woningaanpassingen en scootmobielstallingen. Steeds vaker vraagt een doelgroep met een hoog inkomen om woningaanpassingen. Sinds de invoering van het abonnementstarief is het aantrekkelijk voor deze doelgroep om voorzieningen via de gemeente te vragen. We verwachten een doorwerking in 2022 en 2023 van € 0,2 miljoen. Of het volume in de jaren erna afneemt is mede afhankelijk van resultaten op het gebied van passend wonen en de landelijke ontwikkelingen.

Hervormingsagenda jeugd

Dit onderwerp van gesprek tussen gemeenten en Rijk kent nog geen afgerond hoofdstuk. Een arbitragecommissie, bekend onder de naam Commissie van Wijzen, heeft het Rijk geadviseerd om gemeenten extra te compenseren. Voor 2021 en 2022 heeft het vorige kabinet incidenteel geld beschikbaar gesteld, wat is

verwerkt in onze begroting (2022: € 9 miljoen). Uitsluitel voor een structurele bijdrage is destijds overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Om het landelijke stelsel naar de toekomst toe financieel duurzaam te maken, zijn Rijk en gemeenten met elkaar in gesprek over een hervormingsagenda. De thema's die in deze agenda zijn benoemd, zijn voor die onderdelen waar overeenstemming over is, voorzien van bedragen: Om te buigen bedragen, die worden afgetrokken van de compensatie zoals voorgesteld door de commissie. Het nieuwe kabinet heeft in het coalitieakkoord de cijfers van de Commissie van Wijzen als uitgangspunt genomen en structureel gemaakt. Aanvankelijk ging dit gepaard met een extra korting van € 500 miljoen, waarvan inmiddels bekend is geworden dat deze teruggedraaid gaat worden. Wij rekenen in deze meerjarenbeleidsvisie met bedragen zonder de extra taakstelling.

Bedragen x € 1 miljoen							
Commissie van wijzen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Startpunt: geld naar gemeenten	1.519	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828
Nieuw kabinet - extra korting	-	-	-100	-500	-500	-511	-511
Nieuw kabinet - extra korting terugdraaien	-	-	100	500	500	511	511
Hervormingsagenda - akkoord	-214	-374	-463	-570	-961	-1.017	-1.017
Hervormingsagenda - PM	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	1.305	1.454	1.365	1.258	867	811	811

De € 1,8 miljard waarmee de commissie gestart is als 'tekort' dat het Rijk redelijkerwijze aan gemeenten moet vergoeden, loopt dus in een paar jaar tijd terug naar € 0,8 miljard. Afhankelijk van de uitkomsten van de verdere gesprekken tussen Rijk en gemeenten kan dit verder dalen. Rijk en gemeenten moeten verder met elkaar in gesprek over de pm-posten.

Om door te kunnen rekenen hoe dit voor Ede uitpakt, is eerst een match gemaakt tussen de maatregelen waar overeenstemming is op Rijksniveau en de ombuigingen waar Ede al mee is begonnen. Hieruit komt naar voren in dat de wet van de remmende voorsprong van toepassing is op Ede: Het Rijk ziet kansen op besparing/ombuigingen die we zelf al eerder hebben ingezet in onze begroting. De cijfers in de vorige tabel op Rijksniveau pakken als volgt uit voor onze begroting.

Bedragen x € 1.000						
Impact maatregelen op meerjarenbeeld	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Extra middelen (inclusief korting maatregelen)	9.700	9.100	8.400	5.800	5.400	5.400
Effect hervormingsmaatregel	-	-	-	-2.700	-3.000	-3.000
Maatregelen geen overeenstemming	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	9.700	9.100	8.400	3.100	2.400	2.400

We zien een sterke terugval vanaf 2026 door twee effecten van de hervormingsagenda. Ten eerste zorgt deze voor een lager macrobudget dat over alle gemeenten verdeeld wordt. Ten tweede hebben we, effect van de remmende voorsprong, al in onze lopende begroting ombuigingen ingezet en verwerkt waarvan het Rijk nu aangeeft dat gemeenten daarop kunnen besparen. De Rijksmaatregel 'Voorkomen en verkorten residentiële jeugdhulp' is daarin beeldbepalend.

Deze doorrekening van de extra middelen wordt meegenomen in de verwerking van de Meicirculaire 2022.

Ombuigingen

Ombuigingen bevatten drie met elkaar samenhangende elementen. Ten eerste vraagt een ombuiging om inhoudelijke actie, een goed doordacht plan, bij voorkeur ondersteund door bewezen effectiviteit van het plan.

Ten tweede vraagt een ombuiging om een financiële vertaling in de begroting, veelal neerkomend op het verlagen van budget. Ten derde vraagt een ombuiging om een zichtbare omslag in maatschappelijk effect, activiteiten en gedragingen, uitgedrukt in een set van indicatoren al dan niet aangevuld met (cliëntverarings-) onderzoeken. Kun je achter deze drie elementen een vinkje zetten, dan weet je zeker dat een ombuiging is gerealiseerd. De praktijk binnen het sociaal domein is helaas minder eenvoudig. Door de grote alles-hangt-met-alles-samen-kluwen is het simpelweg niet mogelijk om vanuit financiën een 1:1 relatie aan te tonen tussen maatregel en rendement. Wel kunnen we dit redelijk op product(groep)niveau benaderen. Aan het derde aspect wordt thans met prioriteit gewerkt. In dit kader heeft uw raad datagedreven sturing eerder als belangrijk thema aangemerkt.

Afspraak is dat het college via de p&c cyclus rapporteert over de ombuigingsmaatregelen. Vorig jaar is in de perspectiefnota uitgebreid stilgestaan bij de voortgang van de ombuigingsmaatregelen en was al aangegeven dat effecten van ombuigingen of ontwikkelingen in producten niet met een schaarje zijn te knippen en op de euro nauwkeurig zijn te berekenen. Rond het samenstellen van de Programmarekening 2021 hebben we de pakketten, die oplopen tot € 14,6 miljoen structureel, wederom kritisch doorlopen. Gelukkig kunnen we zeggen dat het gros van de ombuigingen is ingezet, deze financieel zijn vertaald in de begroting en de gewenste beweging tot stand komt.

Drie maatregelen zijn niet te realiseren als gedacht, financieel effect € 0,4 miljoen structureel. Ten eerste doet bij inkomensondersteunende maatregelen een verwachte besparing zich niet voor. Hoewel we zien dat het gelukt is om de jaarlijkse stijging van kosten van bewindvoering naar beneden te krijgen, levert dit geen voordeel op ten opzichte van onze begroting. Ten tweede zien we dat een eerder ingeschatte korting op de beweging van de regie naar de voorkant niet reëel is. Echter, de beweging om sneller te signaleren en lichte/informele ondersteuning toegankelijk te organiseren is wel ingezet. Hiermee wordt een deel van de wmo-indicaties voorkomen, uitgesteld of afgeschaald. Ten derde is de taakstelling op de extramuralisering Beschermd wonen verlaagd opgenomen. Door de Wlz-uitname is het aantal cliënten fors lager geworden en daarmee de omvang van de te realiseren ombuiging. Dit nadeel verwachten we op te kunnen vangen binnen de lokale budgetten beschermd wonen dat nu nog centrumgemeentelijk budget is.

Daarnaast zie we een aantal maatregelen die later leiden tot een verlaging van de uitgaven dan verwacht, de zogenaamde temporiseringsnadelen. Deze zijn van tijdelijke aard. Nadelen hebben én betrekking op de transformatie (€ 0,1 miljoen in 2022) én betrekking op de gevolgen als gevolg van corona (€ 0,7 miljoen in 2022). Tot de laatste groep behoort de doorwerking van de in de programmarekening gesignaleerde extra toeloop in de maatwerkvoorzieningen jeugd aan het einde van het jaar die gelijke tred houdt met het verloop van de coronabeperkingen (€ 0,4 miljoen). Voor de beweging van dagbesteding naar de laagdrempelige ontmoetingen geldt eenzelfde redenatie met onder meer gesloten buurthuizen (€ 0,2 miljoen).

Resumerend hebben we € 12,6 miljoen van de € 14,6 miljoen uit de verschillende pakketten vanaf de Programmabegroting 2019-2022 financieel vertaald. Inhoudelijk zien we een goede beweging en doen getroffen maatregelen hun werk. Sommige maatregelen leveren meer op dan verwacht, andere minder. Mede gelezen het rekeningresultaat 2021 stellen wij voor om de resterende ombuigingen van € 2 miljoen af te sluiten door de onderliggende budgetten 'jeugd/wmo/participatie en inkomen' te verlagen met dit bedrag. Vanzelfsprekend blijven we de voortgang nauwgezet volgen en zijn de Actualisatie en de programmarekening de bekende momenten om over afwijkingen te rapporteren als daar noodzaak toe is. Het sociaal domein loopt daarin geheel in de pas met de financiële sturing op de rest van de gemeentelijke begroting.

Plan van aanpak Transformatie Sociaal Domein 2022 'Gewoon doen!'

In de aanloop naar 2021 dachten we dat we de transformatie in de eerste helft van 2022 'af zouden ronden'. Dat wil zeggen, dat de transformatie wordt gedragen en voortgestuwd door de staande organisatie. In de loop

van vorig jaar werd duidelijk dat het te vroeg is om deze overgang in te zetten. We richten ons nu op de periode tot eind 2022. Er zijn meerdere redenen om het programma te verlengen.

- Nu de integrale Sociale Teams samenwerken, zien we dat de opgave hier groter is dan verwacht. Het vergt meer tijd om toe te groeien naar de gewenste samenwerking.
- Veel activiteiten in de transformatie zijn gebaseerd op het elkaar ontmoeten. Dat is in coronatijd echt een uitdaging. De digitale mogelijkheden zijn fijn, maar kunnen niet alles oplossen. Dat geeft vertraging.
- Hoewel de belangen groot zijn, zijn we overtuigd dat de getransformeerde werkwijze onze inwoners beter ondersteunt. De transformatie belangrijk om binnen de financiële kaders te blijven op de langere termijn.
- Het zorgstelsel is in beweging. Sommige actuele ontwikkelingen zijn ingrijpend, bijvoorbeeld de hervormingsagenda jeugd.

Met de resultaatbestemming uit de Programmarekening 2021 en in het in de begroting beschikbare budget is de dekking aanwezig om het plan ten uitvoer te brengen.

Prijs- en volumecompensatie

De verhoging van de zorgbudgetten voor prijs- en volumecompensatie is een 'automatisch' proces dat op de achtergrond van het samenstellen van de meerjarenbeleidsvisie en de begroting plaatsvindt.

Vanuit het gedachtegoed van maatschappelijke rechtvaardigheid en onder een soort van dreiging met een dwangmaatregel door het Rijk, zijn we met ingang van de begroting 2022 voor de prijscompensatie overgestapt naar een systematiek die meer recht doet aan een eerlijke loonontwikkeling in de zorg (OVA/PPC). Eind vorig jaar is hiervoor extra geld beschikbaar gekomen dat we conform van de wens van Rijk en gemeenten hiervoor hebben ingezet. In meer generieke zin ontstaat een 'inflatiespook' van ongekeerde omvang. De effecten en risico's hiervan worden elders behandeld in deze meerjarenbeleidsvisie. Uitgaande van de stand OVA/PPC van september 2021 denken we uit te komen met de gemaakte reservering. Tegen de zomer worden nieuwe percentages bekend. Ook bij thuisondersteuning zien we prijsontwikkelingen waarvan het afwachten is in hoeverre deze binnen de bestaande ramingen zijn op te vangen.

Vanuit meerdere invalshoeken rekenen we op volumegroei:

- Groei als gevolg van de geboortegolf van de naoorlogse populatie
- Groei als gevolg van de groei van de stad
- Groei van het aantal inwoners met een hulpvraag binnen de bestaande populatie¹
- Groei van de lengte van de zorgtrajecten

Betrouwbare rekenmodellen zijn hiervoor niet voorhanden. In ons meerjarenbeeld hielden we in het verleden rekening met volumegroei van onze budgetten met 0,7%, gebaseerd op de groei van de Ede. In werkelijkheid is dit percentage hoger. In de begroting 2022 en onze meerjarenraming hebben we een percentage van 2% aangehouden, waar sommige (landelijker) modellen zelfs rekenen met percentages van meer dan 4%. Op basis van alle beschikbare data willen we in 2022 bouwen aan een prognosemodel van de groei om hier meer grip op te krijgen.

Risico's, onzekerheden en kansen

De financiën van het sociaal domein blijven onverkort onder druk staan. De extra middelen jeugdzorg en de gevolgen van de hervormingsagenda hangen in ons meerjarenperspectief als een zwaard van Damocles boven ons hoofd. Belangrijke keuzes over haalbaarheid en wenselijkheid van hervormingen om het stelsel in Nederland en Ede betaalbaar te houden, blijven voorlopig op de bestuurlijke agenda.

---

¹ o.a. langer thuis wonen, abonnementstarief, extramuralisering maatschappelijke opvang en beschermd wonen, domein overstijgende samenwerking Wmo/Wlz/Zvw.

Wetende dat we veruit de meeste ombuigingen in gang hebben gezet en dat we de gewenste effecten hiervan zien ontstaan, is het een belangrijke stap die we zetten om ook in financieel perspectief afscheid te nemen van de ombuigingspakketten door deze financieel te internaliseren in de begroting. Dit brengt een risico met zich mee omdat de tijd zal leren of de ingezette weg voldoende besparing oplevert zonder het treffen van aanvullende ombuigingsmaatregelen.

We hadden graag gezien dat de lobby van gemeenten bij het Rijk voor geldelijke compensatie voor de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief zich uitbetaald had in klinkende munt, voor Ede ingeschat op ongeveer € 1,5 miljoen. Helaas is op dit punt de portemonnee bij het Rijk niet opengegaan. Ook hier zal de tijd leren of we alsnog gecompenseerd worden voor dit reële probleem waarvoor we eerder hebben moeten ombuigen.

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een (financieel) houdbaar zorgstelsel. Een van de 'knoppen' is de zogenaamde substitutie van zorg. Organiseren van de juiste zorg op de juiste plaats, biedt kansen om zorg goedkoper te organiseren zonder dat dit ten laste gaat van de kwaliteit van de zorg. Ongetwijfeld betekent dit dat in de toekomst delen van zorg die nu bijvoorbeeld bij huisartsen of Wlz-gefinancierde instellingen belegd zijn, naar gemeenten komt: substitutie. Zo'n ingewikkelde beweging gaat ongetwijfeld gepaard met stevige gesprekken tussen de partners over de uitruil van budgetten om taken uit te voeren. Ook hiervoor geldt dat substitutie een continu proces is. Nieuwe technologie (denk onder andere aan digitale zorg) en andere manieren van organiseren zorgen ervoor dat de substitutie van de zorg nooit af is.

De oorlog in Oekraïne zorgt voor een vluchtelingenstroom van ongekende omvang die ook in brede zin merkbaar is en wordt in het sociaal domein. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbeleidsvisie is niet inzichtelijk of en welke financiële gevolgen dit met zich meebrengt. Uitgegaan is van de aanname dat alle extra kosten die we maken vergoed worden door het Rijk.

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Regelgeving is met ingang van 2022 veranderd. Het nieuwe woonplaatsbeginsel moet leiden tot lagere uitvoeringslasten en minder onduidelijkheid, waardoor de jeugdige sneller wordt geholpen. Daarnaast is de verwachting dat het nieuwe voorstel leidt tot meer aandacht en ruimte voor preventie. Voor Ede betekent dit minder werkelijke lasten en minder budget van het Rijk. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbeleidsvisie is onbekend of dit budgettair neutraal voor Ede verloopt.